

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

JANUAR 2023

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtvlo.si/varuh: 20. 3. 2023

Končna redakcija: 20. 3. 2023

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za januar 2023

Po burnem letu 2022, ko so se odzivi občinstva povzpeli na rekordno številko 4757, je bil januar 2023 običajen mesec. 203 odzivi so se nabrali, kar je nekoliko manj od januarja 2021 (240) in neprimerno manj kot rekordnega januarja 2022 (960). So bili pa med njimi spet odzivi (kritični in pohvalni) na oddajo Utrip, ki jo je po proslavi v Dražgošah pripravil Jože Možina. Utrip istega avtorja januarja 2022 je sprožil kar 339 odzivov, letos pa 11. Intervju z direktorjem in komentatorjem na Novi 24 Borisom Tomašičem je sprožil 17 odzivov, večinoma kritičnih do izbora intervjuvanca, nekaj pa tudi pohval.

Delež odzivov na TV Slovenija, ki ji je občinstvo lani namenilo kar 63,6 odstotka vseh odzivov, je januarja padel na 46,9 odstotka. Med 94 odzivi jih je bilo 61 na Informativni program. A to je precej manj kot lani, tudi v deležu vseh odzivov, ki je z lanskih 46,9 odstotka padel na 30 odstotkov vseh odzivov. Med odzivi je bilo več kritik, kar nekaj pa tudi pohval.

Drugi po številu odzivov na TV Slovenija je bil januarja Razvedrilni program. Silvestrski program je prejel štiri pohvale in tri kritike, ponovitve koncerta Prifarcev tri kritike, eno pa januarske ponovitve oddaj kviza Vem!. Med sedmimi odzivi na Kulturni in umetniški program sta bili dve pohvali komentatorki novoletnega koncerta z Dunaja, ena kritika pa na premalo lahkoten nedeljski filmski večer.

Odzivov na radijske programe je bilo le pet, med njimi na poročilo o uvedbi parlametra v ajdovski občini na Prvem. Med 25 odzivi na MMC je bilo 12 pripomb na umik komentarjev, devet pa na novinarske vsebine. Med drugim je bralca zmotilo, da jadrarno letalstvo ni (vedno) uvrščeno v rubriko šport. Tudi januarja so se gledalci pritoževali zaradi oglasov: da jih je preveč, da moteče prekinjajo pogovorne oddaje in da so jezikovno slabi. Enega gledalca je zmotilo naglaševanje na zadnjem zlogu (mæglà, topló), enega pa nagovarjanje tujcev v tujem jeziku.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM	4
Novoletna poslanica predsednice Republike Slovenije	4
Prvi dnevnik, 28. 1.: Posnetki z nazornimi prikazi policijskega nasilja.....	4
Dnevnik, 16. 1.: Izpostavljene napake v Dnevniku	5
Odmevi, 10. 1.: Očitki voditeljici zaradi zaključka o dvoživkah v zdravstvu	6
Odmevi, 27. 1.: Sta gosta reklamirala podjetji, za kateri delata?.....	7
Odzivi na Utrip, 14. 1. 2023	7
Intervju, 22. 1.: izbor gosta Borisa Tomašiča.....	11
Intervju, 29. 1.: domnevna kršitev Poklicnih meril.....	20
Zahvali za prenos pogreba zaslužnega papeža Benedikta XVI., 5. 1.	22
Pohvale	22
Kritike	23
Mnenji o vremenu in o »prepisovanju« agencijskih novic.....	23
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	24
Novoletni koncert z Dunaja, 1. 1.: pohvali komentatorki	24
»Kje je izjemna voditeljica oddaje Osmi dan?«.....	25
Zakaj animirani film Jamski človek ni bil sinhroniziran?.....	25
Mnenje	26
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	27
Na Silvestrovo 2022: kritike in pohvale	27
Večkrat ponovljen koncert Prifarci s prijatelji in z vejico rožmarina	29
Mnenje	30
IV. ŠPORTNI PROGRAM.....	30
Kdo določa vrstni red prispevkov in po katerih merilih	30
»Jadrarno letalstvo ni klasificirano kot šport, a bi moralo biti« - prvič	31
V. SPLOŠNO.....	32
Mnenja	32
.. in pobuda za oddajo o uporabi računalnika za starejše gledalce.....	32
RADIO SLOVENIJA.....	33
I. RADIO PRVI.....	33
Oddaja Danes do 13-h: O uvedbi parametra v Občini Ajdovščina	33
Predlog: Svetovalni servis o rabi jezika	34
MMC.....	34
I. NOVINARSKÉ VSEBINE.....	34
Izstrelek sovražnika zadane, ne zadane	34

»Jadralno letalstvo ni klasificirano kot šport, a bi moralo biti« - drugič	34
Teletekst: Poročila ob petih netočno v sporedu	35
II. UPORABNIŠKE VSEBINE	35
Žaljiv(i) komentar(ji) pod novicami o Kosovu	36
III. STORITVE	36
Hitrost nalaganja sej odborov Državnega zbora v arhiv	36
RTV SLOVENIJA	37
I. JEZIKOVNA KULTURA	37
Kdaj sme novinar uporabiti tuj jezik tudi na območju Slovenije?	37
Kam je izginil e iz besede dež, zakaj izgovarjate maglò, topló, čakáti	38
Mnenje	39
II. OGLAŠEVANJE	39
Prekinjanje oddaje Tarča z oglasi	39
Moteči piščanci in leteče sadje v oglasih	40
III. TEHNIČNE ZADEVE	41
Tarča, 26. 1., in Studio ob 17h, 17. 1.: Nerazumljivost govorca	41
(Ne)ustrezni podnapisi na TV Slovenija	42
Mnenje	42
IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM	43
Odzivi slepih in slabovidnih gledalcev glede prazničnega programa	43
Neskončna pozdravljanja in tikanje voditeljev	45
V. VARUHINJA	45
Pristojnosti varuhinje	45
VI. SPLOŠNO	46
Mnenje	46
STATISTIKA	47

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Novoletna poslanica predsednice Republike Slovenije

Gledalka S. K. se je obrnila na varuhinjo z vprašanjem, kdaj je (R)TV Slovenija predvajala novoletno poslanico predsednice Republike Slovenije.

ODGOVOR VARUHINJE

Novoletna poslanica predsednice države Nataše Pirc Musar je bila objavljena na TV Slovenija 1 v petek, 30. 12. 2022, ob 19.57.23 (tik po vremenu in pred osrednjo prime-time oddajo). Ponovno si jo lahko v celoti ogledate v arhivu RTV Slovenija [na povezavi](#).

Prvi dnevnik, 28. 1.: Posnetki z nazornimi prikazi policijskega nasilja

Gledalka J. T. se je odzvala na posnetke nasilja, objavljene v Prvem dnevniku, 28. 1.: *»Pišem vam zaradi prispevka v Prvem dnevniku ob 13h na TVS, 28. 1. 2023. Prispevek je bil sicer kratek, a grozljiv. Govoril je o nasilju nad temnopoltim Američanom, ki so ga ustavili policisti in ga grobo pretepli. Res je voditeljica "opozorila" gledalce, da so "posnetki precej nazorni", a to ne spremeni dejstva, da so, vsaj zame, taki posnetki nesprejemljivi.*

Ne pričakujem, ne prosim, pač pa zahtevam pojasnilo urednika/urednice tega dnevnika, dnevne urednice in odgovorne urednice, v čem je smisel, v čem je smoter, v čem je dodana vrednost takega "nazornega", nasilnega prispevka. Kaj so hoteli uredniki z uvrstitvijo takega posnetka sporočiti gledalcem? /.../«

Urednik Dnevnika, 28. januarja, Jaka Elikan

Gledalka izkrivlja napoved oziroma jo relativizira, češ da so posnetki »precej« nazorni. Opozorilo se je glasilo: *»Opozarjamo, da posnetki, ki jih boste videli, nazorno prikazujejo policijsko nasilje.«*

Objavo posnetkov je narekoval interes javnost, ki ima pravico videti, kako brutalni so policijski prijemi v eni deklarativno najbolj demokratičnih držav, kjer naj bi spoštovali najvišje kavtele varstva človekovega dostojanstva. Namen objave je prikaz nasilja države nad državljani, da bi se v bodoče izognili ali vsaj zmanjšali tovrstne ekscesne policijske prijeme, ki predstavljajo grobo kratenje človekovih pravic. Gre za uradne posnetke policijskih in varnostnih kamer, ki jih je policija delila s svetovno javnostjo, da sama sebi nastavi ogledalo. Le tako je mogoče doseči družbeni napredek.

Z objavo Informativni program TV Slovenija ni v ničemer kršil Estetskih in etičnih meril RTV Slovenija.

▣ DODATNO POJASNILO VARUHIINJE

K pojasnilu urednika dodajam izpis dveh členov Pravilnika o poklicnih merilih in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki govorita o tem področju:

10.5 Nasilje

V informativnih programih RTV Slovenija ni dopustno predvajati nepotrebnih prizorov nasilja. Prizore nasilja je treba pokazati, kadar so bistven del resničnega življenja oziroma dogodka, ki ga predstavljamo v programu.

Prikazovanje nasilnih prizorov ali dogodkov mora odsevati dogajanje v vsakdanjem življenju in mora biti ustrezno vpeto v oddajo.

10.6 Opozorila pred oddajo

Če oddaja vsebuje gradivo, ki lahko vznemiri določene skupine občinstva – še zlasti otroke – zaradi prizorov nasilja, spolnosti, neprimerne jezika, je treba poslušalce in gledalce na to opozoriti pred in med oddajo.

Dnevnik, 16. 1.: Izpostavljene napake v Dnevniku

Trije gledalci so se odzvali na napaki pri podnapisih v Dnevniku, 16. januarja, na TV SLO 1. Iz odzivov:

»Oprostite, ali mi lahko pojasnite podnapis RAVOJ SLOVENSKE SVOJSKE?« (G. H.)

»Resno me zanima, kakšen kader je v zadnjem času na RTV, da niti ene informativne oddaje več ne "zvozi" brez tehničnih težav. Bodisi napake v podnapisih /.../.« (M. P.)

»Zadnje čase delate res velike kikse. Podgorica, bivši Titograd, je še vedno v Črni gori.« (U.)

Urednik Dnevnika, 16. januarja, Jaka Elikan

1. Do slovničnih napak v grafičnem elementu pri napovedi prispevka o Slovenski vojski je prišlo zaradi tehničnih težav pri lektoriranju. Lektorici je »zamrznil« program Inews oziroma računalnik, medtem ko je lektorirala omenjeni telop. Ker je ostala v dotični zgodbi (storyju), nihče drug ni mogel vstopiti v to zgodbo in popraviti telopa. Žal je bil takšen telop tudi

predvajan. Ker v režiji med oddajo nisem bil o tem primeru obveščen, nisem mogel realizatorki naročiti, da izpusti predvajanje dotičnega telopa.

2. Pri vodilnem napisu (headlinu) pred prispevkom o obisku zunanje ministrice Tanje Fajon na Kosovu je prišlo do vsebinske napake, in sicer je bilo zapisano, da se je ministrica s premierjem Kurtijem srečala v Podgorici, pravilno bi bilo v Prištini. Napako je zakrivil bodisi starejši dežurni novinar bodisi turnusni urednik.

Za napake se vsem, še zlasti pa gledalcem, opravičujem.

MNENJE IN DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Menim, da je urednik primerno pojasnil nastanek za napake in se zanje opravičil. Pri programu I-news prihaja do težav z »zmrzovanjem« tudi zaradi starosti programa, ki terja posodobitve, za kar so potrebna tudi finančna sredstva. Vsekakor pa se mora javna RTV truditi, da je takšnih napak res čim manj.

Odmevi, 10. 1.: Očitki voditeljici zaradi zaključka o dvoživkah v zdravstvu

Gledalec **I. S.** se je odzval na trditev voditeljice Odmevov, 10. januarja, na TV SLO 1, Rosvite Pesek: *»Voditeljica Odmevov Peskova si je včeraj na koncu debate dovolila lažnivi zaključek, na katerega nihče ni mogel podati drugega mnenja. Izjava »Dvoživke poznajo skoraj vse države« ne drži. Neprofesionalno je podati lažnivo izjavo, ki ni podprta z dejstvi, sploh pa se novinar ne bi smel opredeliti, temveč samo omogočiti podajanje različnih mnenj. Nihče ji ni mogel oporekat, ker je debato zaključila s trditvijo, kar ne pritiče profesionalnosti novinarja.«*

Voditeljica Odmevov Rosvita Pesek

Pošiljam vam vire, iz katerih črpam svoje trditve. Največ je mednarodnih analiz, primerjav sistemov in analize po državah. Vse so v angleščini in jih pošiljam v priponkah. Gledalec se jih bo gotovo z zanimanjem lotil, saj ponujajo širok vpogled v delovanje zavarovalniških in zdravstvenih sistemov po svetu. In kolikor razberem, v moji trditvi, da t. i. dvoživke poznajo vse države, ni prav nič narobe.

Če je pa to preveč, pa pošiljam povezavo na Studio ob 17h, ki je bil prav v ponedeljek, in v katerem je bila debata tudi o zdravnikih, ki hkrati delajo v javnem in zasebnem oz. koncesionarskem zdravstvu. Pri nas in na tujem. Izjave dr. Jakliča so povedne. <https://prvi.rtvslo.si/podkast/studio-ob-1700/87/174927488>.

DODATNO POJASNILO VARUHINJE Z MNENJEM (POUDAREK)

Varuhinja za lažje iskanje dodajam podatek, da je v oddaji Studio ob 17h izjava o dvoživkah, ki da jih poznajo skoraj vsi sistemi, na cca 16.15-17.15 minuti.

Ne drži torej, da si je voditeljica dovolila lažnivi zaključek. Tudi ne drži, da je podala mnenje. O mnenju bi lahko govorili, če bi voditeljica izrekla svoje osebno stališče o tem, ali so dvoživke v zdravstvenem sistemu dobre ali ne. V tem primeru pa gre za izjavo, ki temelji na preverljivih podatkih. Takšne izjave novinarji ne samo smejo podajati, temveč so jih tudi dolžni podati, v

skladu s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki v točki 1.1 od novinarja zahtevajo natančnost »Sporočilo mora ustrezati dejstvom in ne sme biti zavajajoče ali neresnično«, v točki 1.3 pa preverjanje dejstev »Novinarji in uredniki RTV Slovenija morajo spoštovati temeljno profesionalno pravilo, da je treba vse podatke pred objavo preveriti« in v točki 1.8 pravičnost »Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če ne vsebujeta vseh poglobitvenih dejstev«.

Ta pravila so novinarji dolžni spoštovati tudi, ko gostijo komentatorje ali opravljajo intervju. V primeru, ko novinarski sogovornik izreče napačno navedbo, so novinarji dolžni to napačno navedbo popraviti.

Odmevi, 27. 1.: Sta gosta reklamirala podjetji, za kateri delata?

Gledalka K. S. se je "pritožila" nad gostoma Odmevov, 27. januarja., ki naj bi po njenem mnenju delala 'reklamo' za podjetji, v katerih delata: »Gospa Starič je gostila dva gospoda, se ne spomnim imen, na temo varnih (finančnih) naložb. Glede na to, da sta bila izpostavljena z imenom in priimkom in z imenom podjetij v/za katera delata, menim, da so Odmevi delali direktno reklamo za določene finančne instrumente, produkte oz. ponudnike, kar seveda ni vloga RTV SLO /.../ Prosim za vas odgovor in utemeljitev.«

ODGOVOR VARUHINJE

V Odmevih, 27. 1. 2023, ki jih je vodila Tanja Starič, uredil pa Martin Nahtigal, sta bila na temo varčevanja, ohranjanja vrednosti premoženja ter finančnih trgov gosta Tomaž Okorn, analitik in novinar Multimedijskega centra RTV Slovenija, in Vid Pajič, analitik, direktor področja analiz pri Triglav skladih. Nihče od njiju ni delal reklame za podjetji, za kateri delata. MMC RTV SLO se seveda sploh ne ukvarja z naložbami, saj je novinarski portal RTV Slovenija, Triglav skladi sicer izvajajo tudi finančne transakcije z delnicami in obveznicami, vendar nikjer v oddaji ni bilo nikakršne reklame za določene finančne produkte, še manj neposredno za to, kaj počnejo Triglav skladi. Pogovor je bil namenjen osvetlitvi dogajanja na finančnih trgih, kjer imajo tudi Slovenci premoženje (v obveznicah, delnicah, depozitih ...), zato je naloga RTV Slovenija, da o tem obvešča javnost. To ji nalaga tudi Zakon o RTV Slovenija, ki v 4. členu določa naloge javne službe, med drugim:

- zagotavlja kakovostne informacije o vseh pomembnih kulturnih, političnih, zgodovinskih, športnih, socialnih in ekonomskih dogodkih;
- informira o vprašanih zdravja, varstva okolja in varstva potrošnikov.

Odzivi na Utrip, 14. 1. 2023

Varuhinja je na oddajo Utrip, ki je bila na sporedu 14. 1. na TV SLO 1, prejela pet (5) kritik na vsebino in avtorja oddaje Jožeta Možino, eno pripombo na navedbo o predvidenem povišanju plač, eno kritično mnenje glede rabe avtorskih stilnih sredstev v oddaji Utrip in štiri (4) pohvale.

Kritike

Primeri odzivov:

»Rada bi povedala, da je nocojšnji Utrip tako globoko pod mejo dobrega okusa, strokovnosti, primernosti in nečesa, kar je vredno RTV SLO, da sem vzela telefon v roke in vam pisem. Prvič. /.../ Oddaja ni kolumna, kjer avtor deli svoje mnenje. Izbor vsebine, narativa, besednjak, cinizem ... tega ne bi pričakovala niti na neki obrobni lokalni televiziji. To ne sodi na javni medij.« (K. L.)

»To ni oddaja za nacionalno televizijo. /.../ Gre za potvarjanje zgodovine, čeprav naj bi bil omenjeni avtor dr. zgodovinskih znanosti. Vedno, ko bo takšna oddaje, se bom obrnil na varuhinjo gledalčevih pravic in izrazil nestrinjanje z oddajo, ki ni objektivna in v duhu resnice.« (M. B.)

»Res škoda! Praznik, obletnico TV Dnevnika, je gospod Možina pokvaril s skrajno enostranskim, politično propagandnim, prispevkom. Je to objektivno novinarstvo?« (M. C.)

»Utrip na TV SLO 1: Sem jezna, žalostna, razočarana. Oddaja je pod vsako kritiko, neobjektivna. Menim, da se tovrstne oddaje na takem nivoju na osrednji slovenski televiziji ne smejo predvajati.« (A. Ž. P.)

POJASNILO VARUHINJE (POUDAREK)

Oddaja Utrip je po žanru komentar. V vsebinskem opisu oddaje med drugim piše, da je Utrip nastal leta 1988, kasneje pa "si je postopno izboril prostor izrazito avtorske oddaje in subjektivnega pogleda na najpomembnejše dogodke minulega tedna. Ustvarjalci imajo pri pripravi oddaje kar največjo ustvarjalno svobodo". **To pomeni, da avtor v Utripu lahko izraža tudi svoje mnenje.**

Da se oddaja ne bi izrodila v enostransko komentiranje, Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija za vse komentarje določajo, da "morajo uredniki zagotoviti, da bodo zasnove in vsebine komentarjev čim bolj pluralne. V določenem obdobju morajo biti komentarji uravnoteženi, to pomeni, da morajo biti zajeta vsa relevantna stališča." V praksi to pomeni, da mora biti nabor avtorjev komentarjev dovolj širok, da v daljšem časovnem obdobju pridejo do izraza vsa relevantna stališča. Informativni program TV Slovenija to zagotavlja, saj je bilo v obdobju **od 10. 12. 2022 do 28. 1. 2023 na sporedu osem oddaj Utrip, ki jih je pripravilo osem različnih avtoric in avtorjev.** 4. 2. 2023 je Utrip spet pripravil avtor, ki je tedenski pregled dogodkov komentiral 17.12. 2022.

Navedbe o predvidenem povišanju plač

»Kako lahko ustanovo, ki so jo ustvarjali novinarji s srcem (danes jubilejni Dnevnik) uničite v tako kratkem času. Zakaj dovolite novinarju - voditelju /.../, da trosi laži na javni RTV. Ne gledam več vašega Dnevnika, vendar danes kot jubilejnega sem si ga ogledal in tudi Utrip. Vseh neumnosti in zablod ne bom našteval, me je pa zmotila laž o povišanju plače, ki naj bi jo imeli politiki. Če

nameravajo min. plačo to je cca 1300 € pomnožiti s 7 = 9100 € in ne 12 000 € kot trdi vaš ...
Moje vprašanje je, zakaj tako grdo laže, /.../« (B. J.)

POJASNILO VARUHINJE

Glede navedbe o predvidenem povišanju plač vam posredujem pojasnilo avtorja oddaje **Jožeta Možine**: »V komentar je bila vključena navedba iz članka na Svet24, ki je govoril o nameravanem povišanju plač politikom, objavljen je bil tudi slikovni vir.«
Sicer je glede netočnih navedb možna tudi zahteva za popravek, ki je zakonsko dobro varovana z [Zakonom o medijih](#).

Raba avtorskih stilnih sredstev

»Pišem vam, ker menim, da je bila oddaja Utrip z dne, 14. 1. 2023, avtorja Jožeta Možine neprimerna, pristranska in žaljiva. Ne razumem, kako se lahko vodstvu, če že ne avtorju, to zdi kvaliteten in primeren izdelek za objavo, sploh zato, ker je bil pripravljen vnaprej, v prenosu v živo se kakšen zdrs lažje razume, če že ne oprusti. V komentar vsebine in izbora tem se ne bom podrobno spuščala, o njuni verodostojnosti naj tokrat presojuje drugi, verjetno ste tudi na to temo prejeli kakšen odziv gledalcev. Rada pa bi navedla eno izmed povedi, ki je žaljiva in zaradi katere menim, da bi se moral avtor in z njim vodstvo gledalcem javno opravičiti, morda pred naslednjim Utripom. Poved pravi, citiram »Samozvano ljudstvo napove stavko, v hipu je tu jata kamer in novinarjev, pricaplja še trop vladnih poslancev«, citat je mogoče najti okrog 5:50 minute prispevka. Kaj je v povedi žaljivega? »Samozvano ljudstvo«, čemu tako slabšalen in ponižujoč podton? Živimo v demokratični državi, kjer so protesti povsem legitimna in legalna odločitev vsakega posameznika, delo javne televizije pa naj bi bilo, če že ne zagovarjanje takih oblik demokratičnega izkazovanja volje, vsaj nepristransko poročanje o njih, vsaj v večini primerov. Omenjeni protestniki so del ljudstva, ki izkazuje svojo voljo, če se kakšen drug del ljudstva z njimi ne strinja, ima vso pravico to tudi javno izraziti, se poimenovati kakorkoli želi, TVS pa naj o tem, če tako presodi, tudi poroča. Kot enemu od branikov demokracije, bi vam to verjetno moralo biti jasno. Se pa avtorju ne zdi sporno, da v 12:23 minuti neko drugo skupino ljudi, povsem samovoljno, poimenuje resnično ljudstvo. Kakšno nebulozno izrazoslovje in arbitrarno odločanje o resničnosti in neresničnosti ljudstva je to? Kaj sploh to pomeni? »jata ...«, avtor bi lahko našel primernejši izraz, sploh zato, ker konec koncev s tem v slabo luč meče svoje sodelavce in druge novinarske kolege. Ni potrebe po prikritih metaforičnih žalitvah, z nikogaršnje strani.

»pricaplja še trop«, ali je sploh potrebna razlaga o tem, zakaj je takšna terminologija žaljiva, neprimerna za opisovanje vladnih, kot tudi nevladnih poslancev, njena uporaba pa verjetno sprejemljiva samo v satiri ali kakšnem živalskem dokumentarcu, kjer bi avtor opisoval capljanje tropa volčjih mladičev, kar bi bil verjetno predvsem komičen prizor, na kar je verjetno namigoval avtor. Tudi neprestane asociacije priimka predsednika vlade z dejanskimi golobi so že rahlo izpete, primerne le v kakšnem radiu Ga Ga ali v Kaj dogaja?, ne pa v informativnih oddajah. Tudi avtor prispevka si priimek deli z rastlino možino, po latinsko *Eryngium*, pa še nisem zasledila, da

bi ga kdo primerjal s to bodičasto rožo. Res pa je, da pri uporabi teh asociacij v informativnih oddajah ni edini.

Zgoraj citirana poved bi se brez težav glasila "Gibanje Glas ljudstva napove stavko, odziv novinarjev je (presenetljivo) velik, pridruži se jim celo del vladnih poslancev", o primernosti odziva novinarjev in vladnih poslancev na stavko pa naj avtor argumentirano razglablja v nadaljevanju, če se mu to zdi potrebno ...

Vaš medij bi moral biti zgled, boljši v zasledovanju standardov in načinu komuniciranja od ostalih medijev in predvsem od nas gledalcev, ki si včasih /.../ privoščimo kakšno neprimerno opazko, za katero bi se morali, ob spoznanju, da smo šli predaleč, tudi z vašo pomočjo in zgledom, znati opravičiti. Kazati bi nam morali ogledalo, ne pa da vam moramo ogledalo kazati gledalci sami. /.../

Dodala bi, da je takšna terminologija obsojanja vredna, ne glede na to, kateri ideološki pol jo izreče, menim celo, da bi morali biti do predstavnikov nam bližnjih idej sami bolj kritični, mediji pa bi morali vse zdrse enako zavzeto in kritično komentirati. /.../

Zaključujem s pohvalo, Radio Slovenija se mi zdi naravnost izvrsten. V eni od preteklih Frekvenc X astrofizik Didier Queloz na vprašanje, kaj je smisel vsega, odgovori: »...mislim da v tem, da živimo skupaj in smo dobronamerni ...«. Tako tudi vzemite ta zapis kot dobronamernen.« (A. P.)

IZ POJASNILA VARUHINJE (POUDAREK)

Oddaja Utrip je po žanru komentar. V interpretativnih žanrih, kamor spada tudi komentar, je dovoljena in celo zaželena raba avtorskih stilnih sredstev, kakršni so izrazi »jata«, »pricaplja«, »trop«. V informativnih žanrih, kot sta poročilo ali vest, bi bili ti izrazi povsem neprimerni, saj poročilo in vest zgolj sporočata dejstva. V komentarju pa so to sestavni deli komentiranja, tudi z izborom takšnih besed avtor izrazi svoje mnenje o določeni tematiki.

Ker je komentar izrazito subjektiven žanr, Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija za vse komentarje določajo, da "morajo uredniki zagotoviti, da bodo zasnove in vsebine komentarjev čim bolj pluralne. V določenem obdobju morajo biti komentarji uravnoteženi, to pomeni, da morajo biti zajeta vsa relevantna stališča." V praksi to pomeni, da mora biti nabor avtorjev komentarjev dovolj širok, da v daljšem časovnem obdobju pridejo do izraza vsa relevantna stališča. Informativni program TV Slovenija to zagotavlja, saj je bilo v obdobju od 10. 12. 2022 do 28. 1. 2023 na sporedu osem oddaj Utrip, ki jih je pripravilo osem različnih avtoric in avtorjev. 4. 2. 2023 je Utrip spet pripravil avtor, ki je tedenski pregled dogodkov komentiral 17.12. 2022.

Zahvaljujem se vam tudi za pohvalo na radijsko vsebino. Vsekakor se povsem strinjam z vašim zaključkom o življenju v sožitju in dobronamernosti. Tako, dobronamerno, sem seveda tudi razumela vaš dopis.

Pohvale

»Pohvalil bi odlično narejeno oddajo Utrip, ki je bila na sporedu danes, 14. 1. na TVS. Avtor dr. Jože Možina. Res vrhunsko! Hvala dr. Možini!« (K. E.)

»Iskrene čestitke dr. Možini za sobotni Utrip, predstavljen korektno, resnicoljubno, objektivno in neodvisno. Škoda, da javna RTV ne premore več novinarjev, ki bi jim morala biti resnica in objektivnost imperativ delovanja, so pa ravno nasprotno, lakaj trenutne oblasti.« (B. F.)

»Pozdravljam zelo dober zadnji "Utrip. /.../ Da ne bo to razumljeno, kot da sem izrazil "desničar". Ne, sem za odpiranje tem, ki so žive, dejanske in podkrepljene s pisnimi ali vizualnimi dokazi, kdo je kaj rekel in kaj je rekel - komentira se stvarno in resnično stanje, pa naj bo komu všeč ali ne. Gostje so tudi verodostojne in znane osebe iz družbenega in političnega življenja tako levega kot desnega - kdor pa zavrača gostovanje v oddaji - se ve, da ni za nacionalno televizijo, kjer je potrebno enakopravno obravnavati levo kot desno opcijo z vso kritičnostjo in uspešnostjo ali neuspešnostjo, ampak za striktno podrejeno trenutni opciji, ki je na oblasti! Kar tako naprej, tudi veliko drugih oddaj je zanimivih!« (V. Š.)

»V preteklosti sem se kar nekajkrat z velikim nezadovoljstvom obračal zlasti na institucijo Varuha gledalčevih pravic v zvezi z neobjektivnim in navijaškim poročanjem RTV SLO. Zato se tokrat čutim dolžnega, da izrazim tudi svoje veliko zadovoljstvo neposredno uredniku, kadar se na tem »nesrečnem« RTV SLO zgodi kaj zares dobrega, poštenega, novinarsko kvalitetnega, zgodovinsko resnicoljubnega, skratka pozitivnega. V mislih imam zadnjo odlično oddajo Utrip novinarja dr. Jožeta Možine. Iskreno mislim, da bi tovrstne oddaje tega avtorja lahko profesorji in študenti novinarstva jemali za učni zgled, kako se da v 10 minutah na visoki strokovni ravni, podkrepljeno z dokazi, upodobiti bistvo aktualnega družbenega stanja v današnji Sloveniji. Ne dvomim, da je še kar nekaj novinarjev v vaši hiši sposobnih take strokovno pokončne drže, morda pa potrebujejo malo več urednikove podpore in spodbude, vsaj dokler je na drugi strani /.../ drugače mislečih /.../, ki najbrž vztrajno nagajajo vam in drugim poštenim novinarjem - iskalcem resnice.« (A. K.)

Intervju, 22. 1.: izbor gosta Borisa Tomašiča

Na oddajo Intervju, ki je bila na sporedu 22. 1. 2023 ob 20.55 na TV SLO 1, je varuhinja prejela 16 pisnih odzivov in 1 klic (11 kritik, 2 pritožbi in 4 pohvale). Gledalke in gledalci so se odzvali predvsem na izbor gosta, en gledalec je voditelju oddaje Jožetu Možini očital pristranost.

Kritike

»Nezaslišano in sramota, da kaj takšnega, ob dejstvu, za kakšnega človeka gre, dovoli odgovorno vodstvo TV Slovenije. Gre namreč za človeka, in to prav gotovo v vodstvu TV Slovenija vedo, ki je v oddaji Kdo vam laže, v torek 28. 6. 2022 ob 22:20 uri, na Nova24TV gledalce javno spodbujal k nasilju. /.../« (A. Š.)

»Ogorčen sem nad izborom današnjega gosta! Človek, ki žali, laže, spodbuja sovraštvo, vodi konkurenčno TV-postajo pod nadzorom politične stranke, in žaljivo govori o RTV Slovenija. Sramota!« (M. J.)

»Nisem nestrpnež, a vse ima svoje meje. Ne bom komentiral vsebine včerajšnje oddaje Intervju, želim samo odgovor, kdaj bodo v oddaji sodelovali še ključni voditelji ostalih komercialnih televizij. Če želite biti uravnoteženi in da imajo vsi enake možnosti, potem je to nujno in morate o tem obvestiti svoje gledalce.« (G. M.)

»Ostro protestiram proti temu, da RTV SLO daje priložnost akterjem sovražnega govora v državi, da svoja stališča predstavljajo na nacionalni televiziji eno uro v glavnem nedeljskem večernem terminu. Osebam, kot je imenovani, ne sme biti mesta na javni televiziji, posebej še, ker ima za širjenje svojih laži, strupenih pogledov in zastrupljanje narodnega ozračja na voljo svoj termin na zasebni televiziji. Prosim za vaše ukrepanje in javni odgovor, to ste dolžni poslušalstvu.« (S. E.)

»Ne morem, da ne bi izrazil protesta nad odločitvijo, da je bila v nedeljo 22. 1. 2023 na 1. programu nacionalne televizije uvrščena oddaja Intervju, ki jo je vodil Možina, z gostom Tomašičem. S to oddajo in tem gostom so bila zagotovo kršena mnoga načela. Kako je nacionalka lahko gostila gosta iz konkurenčne televizije, ki je za večino državljanov zelo sporna. Gost vodi oddajo, ki je žaljiva, neprimerna, nesramna, ki bi jo, po mojem skromnem laičnem prepričanju sploh morali prepovedati, saj ne izpolnjuje strokovnih novinarskih standardov, meji na sovražni govor ali ga celo doseže in še in še. Skratka, z navedeno oddajo menim, da ste v celoti zgrešili pomen in namen nacionalne televizije, gledalce, ki so se odločili gledati to oddajo, menim, da bolj iz radovednosti kot prepričanja, pa razočarali, prizadeli, zrevoltirali ...« (S. C.)

»Oddaja polna neresnic, laži, zavajanja, političnega hujskaštva, primitivizma- nesprejemljivo!« (M. S.)

»Ugovarjam, da gostite nekoga, ki je odkrito fašističen in vzpodbujevalec sovraštva in nasilja. Sramota in žalost za javno RTV.« (D. Ž.)

»Gost oddaje Intervju Boris Tomašič si dovoli označiti predsednika vlade, najvišjega predstavnika v državi, ki je bil demokratično izvoljen s prepričljivo večino, da je diktator. Ta je pa huda. /.../ In to retoriko preprosto RTV tolerira, ne samo tolerira, celo podpihuje in podpira. Oddaja je bila posneta pred par dnevi (torej so si jo odgovorni lahko stokrat ogledali, če je mogoče kaj spornega) in res ne razumem, kako si uredniki, voditelji razlagajo "svobodo" govora. Kaj varuh meni o tem? Saj oddajo gleda tudi precej otrok, šoloobveznih in kako si naj razlagajo, da je njihov predsednik diktator? Pod tem pojmom dobijo v procesu izobraževanja določeno podobo, vsebino, pomen. Je to nova, moderna, demokratična RTV? Prosim za odgovor.« (M. P.)

»V oddaji Intervju do sedaj niso gostili ljudi, ki širijo neko lažnivo agendo /.../ Kaplja čez vse robove pa je bilo, ko sem iz dnevne slišal, da je v eminentni oddaji intervju sogovornik uporabil srbizem v stilu 'j... se njim'. To je bilo zame res preveč. Tomašič itak ne obvlada knjižne slovenščine, ampak da je to šlo skozi, da mu pustijo ta stavek neizrezan, posega že v osnovni statut uporabe slovenščine na javni televiziji. To enostavno ni dovoljeno zato, ker gre za javni zavod, javno televizijo, ki je z zakonom obvezana ohranjati slovenski jezik na televiziji na sprejemljivi ravni. Vulgarni srbizem zagotovo ni ohranjanje slovenščine na spodobnem nivoju.

Kdaj ste nazadnje slišali v katerikoli pogovorni oddaji na RTV SLO kogarkoli uporabljati vulgarni srbizem oblike glagola jemati? Tako samo za informacijo me zanima. Že zgolj iz tega razloga ta oddaja ni sprejemljiva. Pa tega si niti v Radio Gaga niso dovolili, pa jim tega tam nihče ne bi zameril. Pa te Tomšičeve šlogarske napovedi o odhodu Goloba, brez argumentov, ki sodijo na RTV. Katastrofa. Možina ...» (P. M.)

»To je nekaj groznega, kako se je začelo. Samo kritično, grdo, kot da so eni ljudje vsi, drugi nič. To se ne bi smelo na TV dogajati, to slabo vpliva na ljudi. Se še nisem sprijaznila s tem. Gledam manj TV, odkar ste ukinili Studio City, zdaj pa nimam več volje niti gledati. Zakaj si g. Možina izbira take goste? Saj je življenje že itak težko, ne pa še dodatno s takimi kritikami.« (M. S.)

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM (POUDAREK)

Vse prejete odzive sem v anonimizirani obliki posredovala avtorju Intervjuja **Jožetu Možini**, ki je odgovoril: *»V omenjenem intervjuju ni nobenih kršitev programskih standardov.«*

V nadaljevanju je odgovor na več odzivov skupaj.

Oddajo sem si večkrat podrobno ogledala in v njej **nisem ugotovila odmikov od Programskih standardov ter Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija**. Tako Zakon o RTV Slovenija kot tudi omenjeni standardi in poklicna merila ne samo dovoljujejo, temveč javni RTV Slovenija tudi nalagajo, da v svojih programih zagotavlja celovito, torej čim širše obveščanje o dogajanju doma in po svetu, vsestranskost in uravnoteženost sporočanja ter najširši možni nabor stališč in mnenj. To med drugim pomeni, da morajo uredništva, tudi uredništvo oddaje Intervju, skrbeti za čim širši krog intervjuvancev.

V skladu z Ustavo Republike Slovenije, ki zagotavlja pravico do svobodnega in neodvisnega obveščanja, točka 14.3 Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija določa, da je *»kakršna koli oblika cenzure protizakonita in neetična*. Uredniki in novinarji RTV Slovenija zato ne bodo podlegali nikakršnim posrednim ali neposrednim pritiskom, naj cenzurirajo svoje prispevke in oddaje. Novinarji RTV Slovenija se prav tako ne bodo zatekali k raznim oblikam konformistične samocenzure, saj je konformizem tuj neodvisnemu in avtonomnemu novinarstvu.« **V programih RTV Slovenija torej ne sme biti prepovedanih gostov in tem, niti zavestnega samoomejevanja urednikov pri izbiri gostov in tem oddaj.**

Utemeljitev za izbiro Borisa Tomašiča kot intervjuvanca je urednik in voditelj oddaje Jože Možina podal v oddaji, ko je rekel: *»Da povem tudi glede vašega vabila. Glejte, v tem studiu smo gostovali - ne vse mogoče, ampak vrsto različnih ljudi v celem spektru in v enem delu tega spektra, mogoče na nekem robu, ste tudi vi. In bi bilo krivično, končno, če smo imeli tukaj urednike drugih medijskih hiš, zakaj ne bi imeli tudi vas; seveda pod pogojem, da se spoštljivo obnašate in mislim, da se.«*

Gledalke in gledalci, ki ste se pritožili nad izbiro Borisa Tomašiča za gosta nedeljske oddaje Intervju, ste **največkrat navajali, da je bila izbira gosta sporna zato, ker je v letu 2022 v svoji oddaji na Nova24 spodbujal gledalce k uporabi oziroma nasilju**. Sporna dejanja sama po sebi še niso ovira, da nekdo ne bi smel nastopati v programih RTV Slovenija, to smejo celo obsojeni na prestajanju kazni, če je njihov nastop programsko upravičen in če je občinstvu jasno razviden vsebinski razlog za povabilo, če je pogovor celovit in če ni namenjen olepševanju ali

relativiziranju spornih dejanj. V primeru Borisa Tomašiča ni šlo za pravnomočno obsojeno osebo, je pa 13. 10. 2022 Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS (AKOS) v inšpekcijskem nadzoru na podlagi Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah izdala Tomašiču kot zastopniku izdajatelja TV programa Nova24TV odločbo, po kateri mora prenehati predvajati dva dela oddaje »Kdo vam laže?«, ki je bila predvajana 28. 6. 2022 (20:52:11–20:52:33 in 20:52:41–20:52:58).

Neprimerno za javni medij bi bilo, če bi v oddaji to dejstvo prikrili. S tem bi voditelj in urednik kršil tudi Poklicna merila in načela novinarske etike, točko 1.8., ki govori o pravičnosti in med drugim navaja: »Nobeno poročilo ali programska vsebina nista poštena, če ne vsebujeta vseh poglobitvenih dejstev.« Voditelj tega dejstva ni zamolčal, niti dejanja ni poskušal opravičevati, kar bi bilo tudi sporno. Že kmalu po začetku oddaje, kjer je gosta primerno predstavil kot »predavatelj na Fakulteti za medije, bolj znan kot direktor, voditelj in politični komentator na Novi24«, je na minuti 1.40 dejal:

»Vendar, glejte – pri vašem delu so se zgodile tudi napake. AKOS vas je lansko leto nekako obtožil, obdolžil, prepoznal je spodbujanje sovraštva in nasilja v eni od oddaj Kdo vam laže, šlo je za gledalca, ki je nekako govoril v tem smislu, da se je treba pripraviti na boj, se oborožiti. To - mislim, da je bila oddaja v živo, vi pa ste takrat izjavili: »Jaz sem že pred časom rekel: prišli so s krvjo na oblast, očitno bodo z oblasti samo na silo šli.« -zakaj ste to rekli?«

Tomašič je odgovoril: »Zato, ker je to res.«

Voditelj Jože Možina mu je oporekal: »Vendar Golobova oblast ni prišla s silo na oblast.« Tomašič je na to odgovoril: »Kdo pa je rekel, da sem govoril o Golobovi oblasti? Govoril sem o tistih, ki so nastavili Goloba na oblast. Ampak tukaj moram razložiti zadevo bolj podrobno. Zadeva je problematična in to bomo dokazali na sodišču, če ne prej, na Evropskem sodišču za človekove pravice. Nedopustno je v demokratični državi /... / Ampak kaj je gledalec v resnici rekel? Rekel je: oborožite se, ker prihajajo časi, ko bo treba spet braniti Slovenijo. Braniti, ni pozival, oborožite se in napadajte. Jaz sem pa rekel: s krvjo so prišli in očitno bodo na silo tudi šli...«

O izjavah gosta Intervjuja imajo gledalke in gledalci zagotovo različna mnenja, saj namen oddaje ni ugajati vsem, temveč širiti informacijsko in mnenjsko polje javnosti. V opisu oddaje Intervju je zapisano, da je namenjena pogovorom z zanimivimi osebnostmi iz najrazličnejših področij. Zato je potrebno tudi izbor gostov ocenjevati v daljšem časovnem obdobju, saj se raznolikost področij, iz katerih prihajajo gostje, lahko pokaže samo pri večjem številu oddaj.

Gledalec M. C. pa je v kritiki očital voditelju, da intervjuja ni izkoristil za postavljanje pravih vprašanj:

»Jasno mi je, da lahko g. Možina kot voditelj oddaje vanjo povabi kogar koli želi, čeprav je njegova izbira intervjuvancev včasih malo čudna – ali bo naslednji urednik konkurenčne POP TV ali morda avtor VV Faktorja iz TV3? Moti pa me, da obiska teh gostov ne izkoristi in jim ne postavlja pravih vprašanj, ki bi zelo zanimale nas gledalce. Kot novinar bi jim moral postavljati provokativna vprašanja in jih spraševati o stvareh, ki so vznemirile javnost.

Večkrat pa se zdi, da je zelo selektiven, včasih celo apologetski. Na primer pri podpiranju Nove24TV politike bivše vlade je g. Tomašič prišel skozi z izjavo, da je Nova24TV kritizirala tudi Janševo vlado. Halo, kdo tu laže? Tu bi moral g. Možina vendar drugače reagirati. Nič ga ni vprašal o usklajenih napadih Nove24TV in SDS na predstavnike bivše opozicije. O financiranju Madžarov prav tako nismo izvedeli nič, čeprav vložek 4 milijone € kar kliče po odgovorih. Tomašič je ušel tudi pri vprašanju solastništva g. Janše v Nova24TV – ni važno, da ima Janša samo par delnic, pomembno je, da jih ima - nima pa jih na primer pri drugih medijih, ampak točno tu. Kolikor vemo, je to TV ustanovila skupina članov SDS, kaj se je treba sedaj tu sprenevedati? Tomašič je tudi na nek način negiral/omalovaževal rezultate zadnjih volitev, ker mu očitno niso všeč – to bi bila odlična iztočnica za naslednje podvprašanje – pa ga ni bilo. Skratka, g. Možina je imel zelo zanimive sogovornike, vendar zlate priložnosti ni izkoristil. Zato me je kot novinar zelo razočaral.» (M. C.)

IZ ODGOVORA VARUHINJE

V nadaljevanju pošiljam odgovor na več odzivov skupaj (op. a: objavljen zgoraj), najprej pa prepis dela oddaje, ki govori o odnosu Nove24 do vlade J. Janše:

MOŽINA: Ampak v ozadju tega pa je, seveda, očitek, da ste Janševa televizija.

TOMAŠIČ: Ja, seveda, to je ..

MOŽINA: Ali ste?

TOMAŠIČ: To je klasično, ko nimaš česa drugega očitati. Meni težko očitajo, da lažem, zato, ker (niti ne vem, koliko oddaj sem že naredil, preko 400 oddaj) nisem ... niti enkrat mi ni nihče dokazal, da se lažem. Če naredim napako, se opravičim, nimam nobenih težav. To je tako, kot bi jaz rekel, da je RTV Golobova televizija; da je POP TV, ne vem ... SD-jeva televizija, izmišljujem si. To je tako diskreditacija ad hoc. Zakaj nam to govorijo? Ker smo vrednostno tam, kjer je stranka SDS. Se pravi, naše vrednote, ki jih mi zagovarjamo, od prvega dne nastanka, mi smo rekli, mi smo stranka, mislim, pardon, televizija oziroma medij evropskih konservativnih vrednot. In nikoli nismo tega skrivali. In seveda je najlažje potem blatiti, pa zato, glejte, to je pa res katastrofa. Gospod Janša ima pet delnic Nove24TV, zdaj iz glave govorim, ampak to ne predstavlja niti desetinko odstotka, se pravi, nima nobenega vpliva na upravljanje te firme.

MOŽINA: Ampak če nadaljujem z očitki: vi ne napadate Janeza Janše.

TOMAŠIČ: To ne drži. Dva razloga sta. Nismo zelo kritični do tiste politične opcije, ki izvaja politiko, ki jo mi sami zagovarjamo. Se pravi, mi ne moremo kritizirati nižanja davkov. Lahko pa kritiziramo višanje davkov, ker je naš vrednostni sistem, recimo temu, bolj kapitalističen. Grozna beseda, baje, v Sloveniji. Biti kapitalist je tako ... žaljivka, tam nekje kot fašist. Smo ga pa kritizirali. Recimo, jaz sem javno kritiziral in njega in Aleša Hojsa recimo v času epidemije, da so tako nežno ravnali s temi nasilnimi protestniki, ilegalnimi, ki so se nezakonito združevali in tako naprej. Mi vemo, kako je bilo v Parizu, kako je bilo v Berlinu, kako je bilo v jedrni Evropi, mi smo pa kar dovolili, da zapirajo ceste po Ljubljani. Jaz sem stal v koloni, zato ker se je par ljudi odločilo, da bodo zaprli cesto. In tudi pri nižanju davkov mislim, da so premalo naredili, tudi pri vzpostavljanju medijskega prostora so premalo naredili, veliko je stvari, ki jih lahko kritiziram, ne bom pa kritiziral tisto, s čimer se strinjam.

Pritožbi

»Prosim, če lahko uradno preverite, če je pri včerajšnji oddaji Intervju (Možina - Tomašič) prišlo do kršitve 297. člena Kazenskega zakonika in ob morebitnih kršitvah ustrezno ukrepate.« (M. M.)

IZ ODGOVORA VARUHINJE

Najprej poudarjam, da kot varuhinja pravic gledalcev nimam ne pristojnosti ne kompetenc za preverjanje, ali neka oddaja krši Kazenski zakonik, saj so za to pristojna izključno sodišča, ob predhodno zbranih dokazih organov pregona. Deloma ima pristojnosti inšpekcijskega nadzora nad mediji, če ti prek avdiovizualnih medijskih storitev spodbujajo nasilje ali sovraštvo do skupine oseb ali člana take skupine na podlagi prepričanja, političnega ali drugega mnenja, tudi Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS (AKOS).

Kot varuhinja lahko presojam predvsem spoštovanje Programskih standardov ter Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija. Ker sem glede oddaje Intervju, o kateri ste mi pisali, prejela več odzivov s pripombami o kršitvah teh standardov, vam v nadaljevanju pošiljam tudi te ugotovitve.

Gledalec D. S. je na varuhinjo naslovil pritožbo, v kateri je podrobno nanizal, kateri člani Poklicnih meril so bili po njegovem mnenju kršeni v oddaji. **Varuhinja** mu je na konkretne očitke odgovorila med njegovimi pripombami:

»Včeraj (22. 1. 2023 ob 20:55) sem na prvem programu RTV Slovenija spremljal pogovor med voditeljem oddaje Intervju, Jožetom Možino, in direktorjem podjetja Nova24TV, Borisom Tomašičem.

S presenečenjem sem po ogledu ugotovil, da se v oddaji niti enkrat nihče od prisotnih ni izrekel o poslovnih povezavah med voditeljem in gostom, kar smatram za kršitev Poklicnih meril in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Člen 1.2 Nepristranskost: Po mojem mnenju voditelj Jože Možina ne more biti nepristranski do svojih poslovnih partnerjev. Njegovi oglasi na Nova24TV namreč sprožajo upravičeno domnevno, da je novinar ali javni zavod pristranski ali pod vplivom neke skupine za pritisk, ne glede na to, ali je ta ideološka, politična, finančna, socialna, verska ali kulturniška.

Za kaj točno gre? Voditelj oddaje Intervju, Jože Možina, zakupuje oglasni prostor na medijih podjetja Nova24TV in oglašuje nakup svoje knjige.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Že v letu 2022 sem v več presojah domnevno spornih zunaj službenih dejanj in povezav zaposlenih na RTV Slovenija, ki bi lahko vplivala na nepristranskost pri opravljanju novinarskih in uredniških nalog, opozorila, da so Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija zastarela in pomanjkljiva, saj ne vsebujejo merljivih in nedvoumno določljivih kriterijev za določitev vpliva na pristranskost. Edino, kar je jasno opredeljeno, je finančno novinarstvo

(točka 21.4). Glede promocije lastne knjige je nejasno že to, ali se to šteje za promocijo ali kot nastopanje v oddajah, v katerih delavec RTV Slovenija predstavlja svoje umetniško, publicistično ali znanstveno delo, kar je, z vednostjo odgovornega urednika, dovoljeno v členu 21.2. Odločanje, da promocija lastnega dela na drugem mediju že pomeni pristranskost do tega medija ali da to sproža pri gledalcih RTV Slovenija upravičeno domnevo, da je novinar pod vplivom neke skupine za pritisk, je zelo arbitrarno in lahko povzroča neenakost obravnave zaposlenih na RTV Slovenija. To bi bilo nesprejemljivo. Vsekakor pa je to področje zelo pereče, saj zelo veliko zaposlenih na RTV Slovenija poslovno ali zasebno sodeluje z mnogimi javnimi ustanovami, ministrstvi, zavodi, podjetji, zvezami in drugimi pravnimi osebami ali zasebniki v pravnih osebah, kar vse lahko vodi v pristranost ali videz pristranosti. Zato sem na to opozorila tudi v Priporočilih v Letnem poročilu 2022, ki bo predvidoma objavljeno konec marca 2023: »Priporočilo za pospešitev sprejema prenovljenih Poklicnih meril in načel novinarske etike, podrobnejšo opredelitev točke 21 Poklicnih meril in načel novinarske etike oz. pripravo jasnih navodil o javnem delovanju zaposlenih, tudi na družbenih omrežjih«.

Dodatno je zavezo k nepristranskosti voditelj kršil v naslednjem delu oddaje:

35:36 - Dobro, kako resne so te obtožbe? On vse zanika. Z nasmehom na ustih. (Ko voditelj Jože Možina govori o predsedniku vlade in zanikanju obtožb financiranja doda emocionalni kvalifikator in se s tem po mojem mnenju izkaže kot pristranski voditelj)

Člen 1.3 Preverjanje dejstev: V oddaji voditelj Jože Možina s spodnjim nagovorom predstavi temo pogovora (poudarki moji):

25:03 - gospod Tomašič, tudi založništvo ste omenili. Dejansko ste izdali vrsto zanimivih knjig, zadnja, zelo uspešna pa je ta Forum Sao Paolo in kulturna vojna. Pravzaprav govori o kulturnem marksizmu, to je taka strašljiva beseda, ampak knjiga pa je izredno zanimiva. Kaj v njej piše, da ste tako hitro šli v ponatis?

Menim, da je voditelj z oznako "zelo uspešno" kršil člen 1.3. Poklicnih meril, saj ni preveril oziroma izkazal preverjanja te oznake. Kaj pomeni, da je knjiga zelo uspešna, kdo je o tem odločil? Tudi če za kvalifikator vzamemo dejstvo, da je šla knjiga v ponatis, to ne more biti zadosten podatek, saj ne vemo, koliko izvodov so natisnili.

ODGOVOR VARUJINJE Z MNENJEM

Navedbi »zadnja, zelo uspešna« knjiga ne moremo pripisati, da ne drži ali da zanjo avtor ni preveril dejstev, saj kot gledalci tega ne vemo. Verjetno drži. Ne nazadnje mora avtor oddaje vedno imeti v mislih, da lahko kdor koli zahteva popravek napačnih dejstev in če se izkaže, da je navajal napačna dejstva, je javna objava popravka zanj blamaža, ki si je noben avtor ne želi. Obenem pa velja, da je žanr intervju po definiciji žanr informativne vrste. Intervjuvanec poleg informacij in dejstev seveda lahko izraža mnoga mnenja, spraševalec pa predvsem vodi intervjuvanca tako, da mu postavlja vprašanja v imenu gledalk in gledalcev. V daljših in zahtevnejših intervjujih, ki so bolj empatični in dialoški, tudi spraševalec lahko izrazi mnenje ali stališče, zato navedbe ne moremo šteti za kršitev točke 1.3 Poklicnih meril. Vendar mora

mnenje ali stališče temeljiti na preverljivih dejstvih. Bliže žanrskim odlikam intervjuja so vprašanja, ki izražajo spraševalčevo dobro poznavanje tematike in dejstev, zato bi bilo vsekakor bolje, da bi voditelj vprašanje zastavil brez mnenja.

Člen 1.4 Verodostojnost: *Po mojem mnenju voditelj Jože Možina ne more biti verodostojen pri svojem delu, če občinstvo ve, da poslovno sodeluje s svojimi gosti.*

Člen 1.5. Odgovornost: *V kombinaciji z domnevno kršitvijo člena 1.3. dodajam, da je voditelj z uvodom o knjigi kršil tudi člen 1.5, ki govori, da "Odgovornost vključuje tudi tankočutnost in distanco do gradiv, ki jih širijo oglaševalske in PRagencije, ki za plačilo ustvarjajo dobro ime in ugled posameznikov in podjetij ne glede na dejansko stanje.". S citatom "Dejansko ste izdali vrsto zanimivih knjig, zadnja, zelo uspešna pa je ta Forum Sao Paolo in kulturna vojna," je voditelj po mojem mnenju kršil tudi člen o odgovornosti.*

Člen 1.7. Neodvisnost: *Nadalje smatram, da je voditelj Jože Možina pri gledalkah in gledalcih ustvaril občutek pristranskosti in okrnjenost svoje profesionalne integritete zaradi prej omenjenega dejstva poslovnega sodelovanja s svojim gostom.*

Člen 1.8. Pravičnost: *Nadalje smatram, da je voditelj Jože Možina kršil tudi člen o pravičnosti in da je bila tako programska vsebina nepravična, saj ni vsebovala:*

- vseh poglavitnih dejstev; (s tem, ko ne voditelj ne gost nista razkrila svojih poslovnih navez)
- nevede ali vede zavajata gledalce in poslušalce; (z že prej omenjeno nepreverjeno oznako prodajne uspešnice knjige)
- poročevalec uporablja besede ali prijeme, ki kažejo na njegovo pristranskost (na večih mestih se voditelj Jože Možina izkaže kot izredno afektiran in nekritičen izpraševalec in sicer v naslednjih delih pogovora:

8:20 - Kakšen je pa namen te komisije? *(Voditelj Jože Možina o državnozborski parlamentarni komisiji sprašuje človeka, ki ga ta komisija preiskuje)*

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Na večino gornjih točk sem odgovorila s prvim odgovorom. Glede komisije pa je vprašanje voditelja na mestu, saj je dolžnost novinarjev postavljati vprašanja tistim, o katerih je govora oziroma ki so predmet določenih preiskav (podobno sem presodila lani glede pogovora z Dušanom Smodejem v oddaji Tarča). Seveda moramo to obravnavati kot poročanje v nizu, saj je TV Slovenija o državnozborski komisiji na to temo že veliko poročala in zagotovo še bo. Narobe in proti Poklicnim merilom pa bi bilo, če bi o tem v daljšem obdobju spregovoril samo eden od preiskovancev komisije.

15:14 - ...smo mi že opozarjali na problem in tisti mesec smo dosegli rekord branosti naše spletne strani, ki je bil osem manj kot milijon unikov, se pravi, različnih bralcev in smo bili nekje na nivoju najbolj gledanega oziroma najbolj branega portala. *(Voditelj Jože Možina na to izjavo*

gosta ne odreagira s podvprašanjem o viru meritev gledanosti in s tem pomaga zavajati gledalce)

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Se strinjam z vašo opazko, na takšne nelogičnosti se dober voditelj intervjuja odzove s podvprašanjem, da intervjuvanec pojasni prejšnjo izjavo.

21:52 - Ker je bil zelo blagohoten do nekaterih medijev. (Voditelj Jože Možina kaže pristranskost do aktualnega predsednika vlade in hkrati ne pojasni, kaj naj bi pomenila ta blagohotnost do nekaterih medijev).

29:50 - ...kvalitetna knjiga, kvalitetne vsebine ljudje kupijo. To imate vi osebno izkušnjo. Vaša knjiga je tudi bestseller. Ta knjiga je bestseller. Ljudje želijo vsebine in naša knjigarna ponuja knjige in vsebine, ki jih drugje ni. (Voditelj Jože Možina navedenega izvajanja gosta ne naslovi z vprašanjem po metrikah prodaje uspešnice in s tem zavaja gledalce).

32:38 - ... Nedvomno, seveda, vi živite in delujete na račun podpornikov in gledalcev, kot kaže. (Voditelj Jože Možina pozabi omeniti državne oglaševalske pogodbe in javne vire financiranja Nova24TV, ki pomagajo pri delovanju tega medija in tako spet zavaja gledalce).

ODGOVOR VARUHINJE

Gl. prvi odgovor.

Zaradi vseh navedenih domnevnih kršitev Poklicnih meril in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija pozivam k vaši presoji in razpravi na eni od naslednjih sej Programskega sveta.« (D. S.)

Pohvale

»Z zanimanjem spremljava intervjuje gospoda Jožeta Možine z gosti. Tudi današnji pogovor z gospodom Borisom Tomašičem je bil na zelo visokem nivoju in je ponudil priložnost videti in slišati oceno trenutne družbeno politične situacije z drugačnega zornega kota.« (A. in J. Š.)

»Spoštovani dr. Možina, čestitam za imenitno nocojšnjo oddajo! Užitek je na TV poslušati iskrene, resne in kritične pogovore. Naj ta televizijska čim dlje traja! Vam pa želim veliko vztrajnosti in moči za to pomembno delo, ki ga opravljate. Hvaležna gledalka.« (H. K.)

»/.../ Doživeli smo svobodni govor (novinar - državljan) na RTV SLO. Kratko, jedrnato in iskreno o aktualnem dogajanju!« (I. P. Ž.)

»Danes bi rad pohvalil Intervju, ki ga je v nedeljo, 22. 1. ob 21. uri na TVS vodil dr. Možina. Gospoda Možino bi še posebej pohvalil, da si je upal pripeljati v oddajo gosta, ki zastopa drugačna stališča kot večina tako imenovanih "novinarjev" na RTVS. Taki pogovori pomembno prispevajo k politični uravnoteženosti javne TVS, ki je sicer predvsem medij tranzicijske levice.

Drugače mislečih je med "novinarji" RTVS, kot je bilo povedano iz strani enega vašega sodelavca, citiram, "j...o malo". Žal res premalo, bi dodal jaz.» (K. E.)

Varuhinja se je vsem gledalkam in gledalcem, ki so se odzvali s pohvalo, zahvalila za poslano mnenje o oddaji Intervju. Z odzivi je seznanila tudi urednika in voditelja oddaje.

Intervju, 29. 1.: domnevna kršitev Poklicnih meril

Gledalec **D. S.** je podal pritožbo glede domnevne kršitve Poklicnih meril s strani voditeljice v oddaji Intervju, ki je bila na sporedu 29. januarja ob 20.50 na TV SLO 1. Gost oddaje je bil dr. Ivan Šprajc.

»Včeraj (nedelja, 29. 1. 2023) sem si ogledal oddajo Intervju in pogovor med arheologom Ivanom Šprajcem ter voditeljico Vido Petrovčič. Voditeljica v petinštirideseti minuti pogovora naredi uvod v vprašanje (<https://365.rtv slo.si/arhiv/intervju/174931857?t=2716>): »Grev a v današnji čas, zdaj je zelo aktualna knjiga Forum Sao Paolo, kulturna vojna. Ta knjiga govori zdaj seveda o marksističnem humanizmu, da pravzaprav marksizem, že prej ste omenili za Mehiko, ta marksizem in dialektiko, da prodira in praktično brez revolucije širi marksizem. In omenja seveda tudi trgovanje z mamili. Tu pa takoj pomislimo na Mehiko. Tudi predsednik, sem si prebrala, Obrador pripada neki stranki Morena, ki je proti neoliberalnemu, je bolj leva stranka. Torej, povejte nam, kakšna je Mehika danes?«

Med vprašanjem lahko na zaslonu od blizu spremljamo naslovnico knjige, ki jo v rokah drži voditeljica. Menim, da ta del oddaje, tako v govornem kot tudi v vizualnem delu, krši več členov Poklicnih meril in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Člen 1.1. Natančnost: *Po mojem mnenju voditeljica z besedami »zdaj je zelo aktualna knjiga Forum Sao Paolo, kulturna vojna« krši načelo natančnosti, saj ne pojasni, kako določa natančnost kvalitativne ocene velike aktualnosti te knjige.*

Člen 1.3. Preverjanje dejstev: *Z isto izjavo voditeljica krši tudi načelo preverjanja dejstev, saj ne pojasni vira ocene branosti zgoraj omenjene knjige.*

Člen 1.5. Odgovornost: *V kombinaciji z domnevno kršitvijo člena 1.3. dodajam, da je voditeljica z uvodom o knjigi kršila tudi člen 1.5, ki govori, da "Odgovornost vključuje tudi tankočutnost in distanco do gradiv, ki jih širijo oglaševalske in PRagencije, ki za plačilo ustvarjajo dobro ime in ugled posameznikov in podjetij ne glede na dejansko stanje.". S citatom »zdaj je zelo aktualna knjiga Forum Sao Paolo, kulturna vojna« je voditeljica po mojem mnenju kršila tudi člen o odgovornosti. Hkrati kot domnevno kršitev tega člena omenim še sliko, ki spremlja zgornji uvod v vprašanje in deluje izredno promocijsko, hkrati pa popolnoma nepovezano s končnim vprašanjem voditeljice. Za opis Mehike v sedanosti bi lahko voditeljica vprašanje zastavila brez promocijskega izpostavljanja knjige, ki z Mehiko sploh ni neposredno povezana, temveč govori o dogajanju v Brazilji.*

Člen 1.8. Pravičnost: Nadalje smatram, da je voditeljica Vida Petrovčič kršila tudi člen o pravičnosti in da je bila tako programska vsebina nepravilna, saj ni vsebovala: - vseh poglavitnih dejstev; (s tem, ko voditeljica ni pojasnila metrik »aktualnosti« knjige - nevede ali vede zavajata gledalce in poslušalce; (z že prej omenjeno nepreverjeno oznako prodajne uspešnice knjige in z namigovanjem na povezavo med mamilaškimi karteli ter levimi političnimi strankami)

Zaradi vseh navedenih domnevnih kršitev Poklicnih meril in načelih novinarske etike v programih RTV Slovenija pozivam k vaši presoji in razpravi na eni od naslednjih sej Programskega sveta. Opažam, da je to že drugi primer vključevanja knjige »Forum São Paulo in kulturna vojna« v programske vsebine javnega zavoda, ki je po mojem mnenju popolnoma neutemeljen, zavajajoč in služi samo za promocijo knjige.«

Voditeljica oddaje Vida Petrovčič

Z vprašanjem dr. Ivanu Šprajcu nisem kršila nobenih Poklicnih standardov. Vprašanja o aktualnih temah in knjigah, ki jih opisujejo, so stalnica v oddajah Intervju in tudi v drugih oddajah TV Slovenija. Celotna oddaja kulturne redakcije, ki govorijo neposredno o knjigah na TV Slovenija, ne navajajo vseh podatkov, kot jih opredeljuje in od mene zahteva avtor D. S. Izbor knjig in tem sodi v novinarsko, avtorsko ter uredniško svobodo. Televizija je vizualni medij, zato knjige in druge predmete vedno tudi pokažemo.

Knjiga Forum São Paulo in kulturna vojna, katere pojavljanje v medijih avtor D. S. očitno podrobno spremlja, je, kot je meni znano, pošla in je ni mogoče dobiti ali kupiti, zato ne gre za promocijo. V oddaji nisem izjavila, da je knjiga "prodajna uspešnica", pač pa, da je njena vsebina aktualna. Vsebinsko knjiga govori o domnevni povezavi med mamilarškimi karteli ter levimi političnimi strankami v južni in srednji Ameriki. Dr. Ivan Šprajc vodi tudi turistične izlete v Mehiko na ogled majevskih ruševin, zato je vprašanje o varnosti potovanja v Mehiko v povezavi z mamilarškimi karteli več kot upravičeno. O kartelnih ugrabitvah turistov lahko beremo vsak teden. Prav prejšnji teden je v Mehiki nek mamilarški kartel nekaj ameriških turistov celo ubil. Knjiga govori o Braziliji in o celotni južni ter srednji Ameriki, torej tudi o Mehiki, zato je vprašanje o tem več kot upravičeno. Da je knjiga Forum São Paulo in kulturna vojna res odmevna, dokazuje tudi to pismo D. S., ki celo šteje njeno pojavnost v programih TV Slovenija.

MNENJE VARUHINJE (POUDAREK)

Menim, da je voditeljica primerno odgovorila na vaše pripombe o navajanju podatkov o knjigi ter o njeni povezanosti s temo intervjuja. Pojem »aktualnost« ima mnogo različnih, tudi subjektivnih meril, zato je v žanru intervju nemogoče in tudi nesmiselno pričakovati, da jih bo voditelj navedel. To bi veljalo samo v primeru, če bi bil ta pojem bistven za nadaljevanje oddaje (če bi recimo napeljal sogovornika v napačno smer). Vendar v tem primeru ne gre za takšno izjemo, zato **z izrazom »aktualnost« ni bil kršen noben člen Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija (torej tudi ne člani 1.1, 1.3, 1.5 in 1.8, ki jih navajate).** **Napačna je tudi vaša domneva, da je bil kršen člen 1.5 v delu o odgovornosti, ki »vključuje tudi tankočutnost in distanco do gradiv, ki jih širijo oglaševalske in PR agencije, ki za plačilo ustvarjajo**

dobro ime in ugled posameznikov in podjetij ne glede na dejansko stanje«, saj knjiga ne spada med takšna gradiva.

Kot nepotreben zdrs pa lahko ocenim nekajsekundni kader s knjigo v ospredju. Tak kader je upravičen, ko je knjiga osrednja tema ali vsaj povod oddaje. V intervjuju z dr. Šprajcem, v katerem je bila le omenjena in iztočnica za eno vprašanje, pa je bila tolikšna pozornost eni knjigi nepotrebna in odvečna. Še zlasti zato, ker ostale knjige na mizi, verjetno avtorsko delo dr. Šprajca, niso bile deležne tolikšne pozornosti.

Zahvali za prenos pogreba zaslužnega papeža Benedikta XVI., 5. 1.

Gledalec **M. R.** je varuhinji v klicu dva dni pred pogrebom papeža Benedikta XVI. podal prošnjo glede prenosa: *»Imam prošnjo; in sicer, da bi TV prenašala pogreb papeža Benedikta, če ne drugje, na TV SLO 3, če ne v direktnem predvajanju, pa vsaj v posnetku«.*

Varuhinja mu je odgovorila, da bo neposredni prenos pogreba papeža Ratzingerja v četrtek, 5. 1, od 9.10 do 11.45 ure na TV SLO 1.

Po prenosu pogreba je varuhinja prejela dve pohvali, oba gledalca sta se zahvalila v telefonskem klicu. Primera odzivov:

»Pohvala oddaji o papežu Benediktu XVI. Vsi nastopajoči so mi bili zelo všeč, čeprav tudi male kritike na račun papeža, a so bile objektivne in spoštljive. Pogovorov na TV v takem stilu kot tokrat v oddaji Sveto in svet, si želim tudi v prihodnje.« (M. R.)

»Pozdravljam prenos pogreba papeža Benedikta iz Vatikana.« (M. D.)

Pohvale

Voditeljici Odmevov Rosviti Pesek

»Ga. Rosvita, oddajo Odmevi gledam samo takrat, ko je vodena z vaše strani, ker je strokovno in korektno vodena, predvsem pa ste praktično edina voditeljica, ki ste sposobni in si upate odpirati za gledalce pomembne teme. Upam, da boste mojo pripombo vzeli kot dobronamerno.« (I. Š.)

Oddaji Mednarodna obzorja: Vojna v Evropi, 24. 1., in avtorici oddaje Manici Janežič Ambrožič

»Manico Ambrožič bi pohvalil za zanimivo oddajo o Ukrajini, ki smo jo lahko gledali včeraj, 24. 1. 2023 na TVS1. Zelo se je potrudila predstaviti problem iz različnih vidikov. Res pohvalno!« (K. E.)

»Pohvalim oddajo novinarka M. Janežič Ambrožič o grozotah v Ukrajini. To je celostna predstavitev.« (D. G. D.)

Oddaji Arena, 23. 1.

»Spet bi pohvalil oddajo Arena na TVS v ponedeljek, 23. 1. 2023. Gospod Pirkovič je izbral aktualni temi in prave sogovornike za izbrani temi. Bravo za gospoda Pirkoviča in za TVS!« (K. E.)

Kritike

Oddaji Arena, 16. 1.

Gledalka **V. P. F.** je izrazila nezadovoljstvo glede oddaje Arena in obnašanjem gostov v oddaji: *»Zopet se oglašam zaradi, po mojem mišljenju, vse slabših nekaterih oddajah na vašem 1. programu. V mislih imam Areno, ki je bila na sporedu včeraj, 16. 1., in jo je vodil g. Pirkovič. Čeprav se ima za poštenega in nevtralnega novinarja, se da iz njegovih provokativnih vprašanj ugotoviti, da je proti sedanji oblasti. Odgovore gostom polaga na jezik. Ampak včeraj je bilo celo njemu preveč, saj je rekel, da naj ne bodo žaljivi /.../ Ti sogovorniki pa so bili nesramni in žaljivi do civilne družbe in še posebej do vlade. /.../ Sogovorniki so se sprenevedali, podtikali svoje konstrukte in laži. /.../ RTV se ob takih oddajah ne bi smela čuditi, da ji gledanost pada. Morala bi povabiti kulturne in objektivne sogovornike.«*

Oddaji Arena, 23. 1., in voditelju Igorju Pirkoviču

Gledalka **M.** je bila v telefonskem klicu kritična do oddaje Arene in njenega voditelja Igorja Pirkoviča: *»Oddaja je tako pristranska in ne ustreza novinarskim standardom. Pirkovič je naklonjen enim gostom. Oddajo je vodil zelo pristransko, napadal je gospo ministrico in ji postavljaval neustrezna vprašanja, do g. Simonitija pa je bil tolerant in prijateljski. To ni uravnoteženo vodenje oddaje, niti profesionalno.«*

Mnenji o vremenu in o »prepisovanju« agencijskih novic

Gledalec **B. B.** se je odzval na besede napovedovalca vremena Andreja Velkavrha: *»Včeraj, dne 17. 1. 2023, si je vremenar Velkavrh spet privoščil eno od svojih neslanosti. Ko je zvečer napovedoval vreme, je napoved zaključil: če komu zima ni všeč, naj se preseli na kakšno drugo zemljepisno širino.«*

ODGOVOR VARUHINJE

Nekateri sodelavci ARSO, ki napovedujejo vreme na TV Slovenija, poskušajo včasih dolgočasno vremensko napoved nekoliko popestriti. Včasih jim uspe bolj, včasih manj, kako jim uspe, pa je odvisno tudi od zaznavanja nas gledalcev, saj so enim določene domisljice všeč, drugim manj ... Vsekakor me veseli, da ima TV Slovenija zelo pozorne in zahtevne gledalce.

Gledalec **S. S.** je zapisal svoje mnenje o oddajah Informativnega programa TV Slovenija: *»/.../ informativni program pa je vsaj zame postal negledljiv, saj gre v precejšnji meri za nekritičen prenos novic tujih agencij, medtem ko raziskovalno novinarstvo na RTV SLO očitno ne obstaja*

več. Kakšen delež informativnega programa RTV SLO o globalnih temah ocenjujete, da nastane kot rezultat lastnega novinarskega dela? Moje ugibanje je, da krepko manj kot 5 %. Mogoče 1 %?»

ODGOVOR VARUHIJNE

Glede informativnih vsebin o globalnih temah vam ne morem pritrditi, da gre le za nekritičen prenos novic tujih agencij. Tako Radio Slovenija kot TV Slovenija imata močno in strokovno večinoma dobro podkovo zunanje politično redakcijo. Če ste imeli v mislih predvsem TV Slovenija, vas moram spomniti na kar nekaj izvirnih oddaj z močnimi raziskovalnimi elementi, ki jih je pripravila zunanje politična redakcija avtorsko, na terenu (med drugim o vojni v Ukrajini). Spet pripravlja tudi oddajo Globus, ki je zelo avtorska. In nikakor ne gre spregledati tudi dela dopisnikov po svetu, ki ne prepisujejo novic tujih agencij, temveč poročajo s kraja dogodka, vključujejo ustrezne sogovornike in komentirajo dogodke na podlagi rednega spremljanja in raziskovanja območja, za katerega so zadolženi. Zelo avtorska je poleg tega oddaja Zrcalo tedna, ki je na sporedu vsako nedeljo, poleg tega je zunanje političnim temam pogosto posvečena rubrika Izpostavljeno.

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Novoletni koncert z Dunaja, 1. 1.: pohvali komentatorki

Dve gledalki sta pohvalili komentatorko prenosa novoletnega koncerta iz Zlate dvorane dunajskega Musikvereina, 1. januarja ob 11. 15 na TV SLO 1, Majo Šumej.

»Danes sem si na vaši TV ogledala za nazaj oddajo Novoletni koncert z Dunaja. Skozi oddajo nas je umirjeno in prijetno vodila ga. Maja Šumej. Dalo mi je misliti, da sem se vprašala, kje se tovrstni novinarji danes na TV »skrivajo«? Dajem vam pobudo, da bi morda gospa zaradi umirjenega vodenja vodila tudi oddaje Informativnega programa, ki ga na RTV Slovenija že leta niti ne spremljam ravno zaradi vse prevečkrat agresivnosti novinarjev, ki jo je čutiti že skozi ekran. /.../ Upam, da bo novo leto v prihodnje prineslo več prijaznosti tudi na naše domače ekrane.« (L. A.)

»Izrekam vso pohvalo letošnji komentatorki novoletnega koncerta z Dunaja, ga. Maji Šumej. Vsebinsko, tehnično in glasovno brezhibno. Prosim, sporočite ji to pohvalo. Pri komentiranju glasbenih dogodkov je zelo pomembno, da komentator pusti vsaj en vdih med svojim komentarjem in prvo noto. Zato mora poznati svoj glas in imeti več scenarijev s primernim tekstom, kaj lahko pove v strogo odmerjenem času. Zahtevno delo. Čestitke in srečno 2023 ga. komentatorki, vam in vsem vašim sodelavcem. Imate vrhunsko komentatorko za vrhunske dogodke.« (H. J.)

Urednik Uredništva glasbenih in baletnih oddaj in urednik koncerta **Danijel Celarec**

Hvala za poslano lepo sporočilo o komentatorki tokratnega Novoletnega koncerta z Dunaja. Veseli smo, da gledalci opazijo in cenijo trud in znanje naših kolegov. Z gospo Majo Šumej radi in pogosto sodelujemo, tudi na tokratnem koncertu se je izkazala kot vrhunska povezovalka, komentatorka in mojstrica besede. Čestitke gospe Šumej še enkrat za povezovanje koncerta tudi z naše strani!

Komentatorka **Maja Šumej**

Z veliko hvaležnostjo sprejemam tako lepe odzive na koncert. Res sem vesela, da smo izvedbo z ekipo zasnovali tako, da je naletela na dober odziv pri gledalcih, ki se jim iz srca zahvaljujem.

DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Najlepše se vam zahvaljujem, da ste si vzeli čas in izrazili pohvalo komentatorki letošnjega novoletnega koncerta. RTV Slovenija ima res veliko kakovostnih vsebin in vrhunskih ustvarjalcev. Zato bom vašo pohvalo objavila tudi v mesečnem poročilu za januar, saj menim, da tudi s tem prispevam h krepitvi kakovostnih vsebin in k zavedanju o pomenu kakovostne javne RTV na vseh področjih njenega delovanja.

Glede angažmaja gospe Maje Šumej za vodenje Odmevov pa pojasnujem, da gospo Šumej lahko pogosto slišite kot napovedovalko oziroma bralko poročil in drugih vsebin na Prvem programu Radia Slovenija, na Televiziji Slovenija pa sodeluje v službi za napovednike, zato lahko slišite njen glas in profesionalno govorno kulturo v marsikaterem napovedniku oddaj.

Se pa strinjam z vami, da je v slovenskih medijih vse več agresivnega, hitrega, včasih tudi nadutega govora. V primerjavi z nekaterimi televizijami je RTV Slovenija glede tega še »blaga«. Morda pa bo s pripombami, kot je vaša, vendarle še več umirjenosti.

»Kje je izjemna voditeljica oddaje Osmi dan?«

Gledalec **B. F.** je varuhinjo vprašal, kje je izvrstna voditeljica oddaje Osmi dan in voditeljici s tem izrazil tudi pohvalo: *»Zelo me zanima, zakaj v oddaji 8. dan ni več videti izvrstne in nenadomestljive voditeljice, ga. Polone Balantič?«*

ODGOVOR VARUHINJE

Urednica Uredništva oddaj o kulturi **Zemira A. Pečovnik** je pojasnila, da je novinarka in voditeljica Polona Balantič žal na dolgotrajni bolniški in jo tudi v uredništvu kot izvrstno novinarko zelo pogrešajo.

Seveda skupaj z vami držim pesti, da se čim prej vrne v uredništvo.

Zakaj animirani film Jamski človek ni bil sinhroniziran?

Gledalec **M. H.** je v odzivu izrazil vidno nezadovoljstvo, ker animirani film Jamski človek ni bil sinhroniziran: *»Pri animiranem filmu Jamski človek povsod v napovednikih piše, da bo predvajani animirani film sinhroniziran v slovenščino, celo napisano je, kdo daje glasove!!, vendar ni.*

Predvajate ga v angleščini s podnapisi. Naj otrokom sam sinhroniziram? Zato plačujem naročnino. /.../ Zakaj lažete?»

Urednica Uredništva tujih oddaj TV Slovenija Neli Vozelj Aberšek

Po preverjanju smo ugotovili, da je res prišlo do napake pri podatku o verziji, ki jo ponujamo gledalcem. Če je le mogoče, poskrbimo za sinhronizirane različice animiranih filmov. Tokrat žal z distributerjem nismo mogli priti do dogovora glede odkupa sinhronizacije, saj so bile njegove zahteve za nas finančno nesprejemljive. Vseeno smo se odločili za odkup filma, saj je tudi v izvirni različici (s slovenskimi podnapisi) zelo zanimiv za otroke. Ob tem smo očitno spregledali, da je v opisu filma ostal napačen podatek o tem, da ponujamo sinhronizirano različico. Za to neljubo in res nerodno napako se gledalcem globoko opravičujemo.

DODATNO POJASNILO VARUHNJE Z MNENJEM

Vaša pripomba je bila torej utemeljena, urednica pa se je primerno opravičila za napačno navedbo v opisu filma. Opis glasov je verjetno ostal od sinhronizacije, ki je bila na voljo pred nekaj leti. Vendar pa takšni nenamerni napaki ne moremo reči zavajanje in laž.

Mnenje

Gledalka S. K. je izrazila mnenje o neprimerni zvrsti kriminalnih serij ob nedeljah na TV SLO 1:

»Zdi se mi neprimerno, da v nedeljo zvečer in tudi sicer ob teh urah predvajate kriminalke z umori in nasiljem! Ali nimamo vsega tega že v realnosti preveč, polno stresa, tovrstni filmi pa naj si bo naši ali tuji, pa slednje le še povečujejo. Mislim, da bi bilo veliko lepše pogledati kakšen lep film, po katerem bi odšli mirni spat! Prav težko si je ob večernih urah ogledati kaj lepega, spodbudnega! Morda vam je čudno in vam tega nihče ne napiše, vendar me je današnja /.../ reklama za novo sezono inšpektorja Vrenka res razjezila in spodbudila, da vam napišem to kritiko!«

Urednik Uredništva igranih oddaj TV Slovenija Jani Virk

Razumemo mnenje gledalca oz. gledalke, da je v realnosti našega in globalnega vsakdana preveč krutih in temnih plati. Vendar pa, Primeri inšpektorja Vrenka so kriminalna serija, v tem priljubljenem in tudi na RTV SLO zelo gledanem žanru. Ne gre brez umorov. V uredništvu se izogibamo preveč eksplicitnim prizorom nasilja tudi v žanru kriminalke. Problem, na katerega opozarja gledalec-ka, je, da v zadnjih letih na RTV SLO ni dovolj sredstev, da bi ob dramskih in kriminalnih nadaljevankah lahko gledalcem zagotavljali tudi lahkotnejše serije, recimo humoristične, otroško mladinske, kakršne je TV SLO lahko podpirala v letih, ko je bilo za igrane programe več sredstev.

DODATNO POJASNILO VARUHNJE

Odgovoru urednika naj dodam, da je prav na seji Programskega sveta 6. 3. 2023 predsednica Komisije za kulturno-umetniške programe v imenu komisije predlagala ustvarjalcem na TV

Slovenija, naj se po kriminalnih serijah v prihodnje usmerijo tudi v snemanje mladinske TV-nadaljevanke.

Verjamem pa, da bo vaše mnenje tudi spodbuda sestavljalcem nedeljskih TV-sporedov, da v večerni termin umestijo tudi kaj lahkotnejšega.

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Na Silvestrovo 2022: kritike in pohvale

Varuhinja je prejela tri (3) kritične odzive in štiri (4) pohvale glede oddaje Na Silvestrovo 2022, ki je bila na sporedu 31. decembra. Vsem se je zahvalila za mnenja o silvestrski oddaji in jih posredovala Uredništvu razvedrilnega programa TV Slovenija. Ker je varuhinja večino mnenj prejela v januarju, jih objavljamo v tem poročilu.

En gledalec pa je pred oz. med gledanjem silvestrske oddaje pomotoma pritisnili na tipko »finščina« in s tem vključili program za predvajanje zvočnih opisov, namenjenim slepim in slabovidnim, zato se je precej kritično odzval na oddajo. Ko je ugotovil, kaj se je zgodilo, se je ponovno odzval, odgovorila pa mu je tudi varuhinja.

Kritike

»Kdo je sestavljal novoletno zabavo? To je bila katastrofa. Cel večer sučete neke narodnjake, kot da v Sloveniji nimamo drugih zvrsti, za katere imamo bistveno boljše izvajalce. Res dolgočasen program. Pri Hrvaški RTV si poglejte, kako je dobra glasba.« (P. S.)

»Praznični program z Melani in Blažem je obetal kar lep glasbeni večer, ki pa so ga do konca podrli Fehtarji s svojim /.../ petjem in /.../ komadi. Ob tem je seveda potrebno vprašati Blaža, kako lahko nekaj minut pred polnočjo nastopi ansambel, ki poje o Zetorju?! Mislim, da si takega poneumljanja gledalci ne zaslužijo. Priporočam, da si Blaž, Melani in urednik te oddaje malce pogledajo programe sosednjih televizij, kjer lahko vidijo, kako se pripravlja praznični program.« (E. Ž.)

»Pišem vam zaradi katastrofalne oddaje Na silvestrovo, ki ste jo predvajali 31. 12. 2022. Narejena zelo amatersko (ne pritiče nivoju RTV), popolnoma enako konceptu V petek zvečer. Kako je mogoče, da v tej isti oddaji, ki nekako preferira izključno slovensko glasbo, nastopajo eni in isti glasbeni gostje? Najhuje pa je, da je v tej isti oddaji nastopil Luka Basi, ki poje hrvaško. Kako je to mogoče, da nek lokalni slovenski pevec poje v hrvaškem jeziku? Mar ni to nacionalna televizija? Ne bi imela nič proti, če bi v tej oddaji nastopila Neda Ukraden, Doris Dragović, Petar Grašo ali Tereza Kesovija in pojejo v svojem maternem jeziku, ne pa nek lokalni slovenski pevec, ki se afna in poje v hrvaškem jeziku. Katastrofa! Zakaj v oddaji ni nikoli zvenceh imen kot so: Darja Švajger, Helena Blagne, Irena Vrčkovnik, Damjana Golavšek ... Nastopata pa izključno Nuša Derenda in Nina Pušlar? Ne vem, zakaj se tako preferira ti dve izvajalki? Preveč je narodno-

zabavne glasbe, ki v osrednjo večerno oddajo ne paše /.../. In zakaj se najema zunanje voditelje, če pa bi to oddajo lahko vodila oziroma vodil nekdo zaposlen na RTV. Aja, pa še to: upam, da ne bomo zopet gledali /.../ voditeljice Darje Gajšek.» (P. V.)

Pohvale

»Prisrčna hvala izvajalcem božične in silvestrske TV oddaje. Če uporabim izjave mojih vnukinj: "Super 1A!".« (M. N. P.)

»Vse pohvale ustvarjalcem, realizatorjem, režiserju - skratka vsem, ki so idejo spremenili v pravo slovensko praznovanje z dobro narodno in zabavno glasbo slovenskih izvajalcev. Pohvale niso le najine z ženo, ampak, ko smo se pogovarjali z več znanci - so tudi pohvalili program. Še enkrat pohvala in tako naprej.« (V. Š.)

»Začnimo novo leto z zahvalo in pohvalo. Smo telovadna skupina ŠŽ - 1000 gibov , ki šteje 56 članov. Prazniki so mimo in naša aktivnost se nadaljuje. Beseda ja nanesa na TV program, kaj je kdo gledal, poslušal, itd. Tako smo se odločili enotno, da pohvalimo oddajo Na silvestrovo 22 - pestro , živahno, scena, glasba , čudovite lokacije, voditelja ... 🌟 čudovito.« (N. N.)

»Pohvalil bi silvestrsko oddajo (ekipa oddaje V petek zvečer). Dobro so opravili svoje delo! Opazno bolje, kot je bilo v letih prej.« (K. E.)

Pomotoma vključeno predvajanje zvočnih opisov

Gledalec I. P. je pred oz. med gledanjem silvestrske oddaje pomotoma vklopil program za predvajanje zvočnih opisov, namenjenih slepim in slabovidnim osebam in se odzval: *»Katastrofalna oddaja zaradi 'inovativnega' komentiranja med glasbo in petjem. In še posebej nebulozno, banalno vsebino komentarjev. Ne razumem, kako gre lahko tak primitiven scenarij oddaje skozi filtre 'strokovnjakov' zabavnega programa RTV SLO. Brez omenjenih komentarjev bi oddajo ocenil za relativno dobro, tako pa lahko le ponovim: Katastrofa!«*

Ko je to ugotovil, se je ponovno odzval: *»... še enkrat se oglašam glede zvočnih komentarjev pri silvestrski oddaji. Potem ko smo se prek spletnega brskalnika poučili o večkanalnem predvajanju zvoka, prirejenem za slepe (česar do včeraj nismo vedeli), smo na spletu našli tudi navodila, kako se vključi kanal s komentarjem za slepe (prek gumba 'Finščina' !?). Po vsej verjetnosti se nam je v času pred silvestrsko oddajo zgodilo to, da je nekdo od družinskih članov nevedoč ob iskanju ogleda za nazaj, preklopil pomotoma na 'Finščino' in tako vklopil kanal za slepe. Se opravičujem za prvotno izraženo neutemeljeno kritiko, vendar bi vseeno pokritiziral, zakaj se na dotični gumb TV-vmesnika namesto izraza 'Finščina' ne more vstaviti teksta, ki bi nedvoumno pojasnjeval, da gre za kanal z zvočnim komentarjem za slepe.«*

ODGOVOR VARUHINJE

Niste prvi, ki ste pomotoma pritisnili na »finščino« in s tem vključili program za predvajanje zvočnih opisov, namenjenih slepim in slabovidnim osebam. RTV Slovenija vlaga zelo veliko

naporov za zagotavljanje dostopnosti RTV-vsebin invalidnim osebam, med njimi tudi slepim in slabovidnim. Na tem področju je daleč pred ostalimi televizijami, in prav je tako.

Pri iskanju tehničnih rešitev za izpeljavo konkretnih oblik dostopnosti (za gluhe in naglušne, slepe in slabovidne) se srečuje z veliko izzivi, na kakšen način in po katerem kanalu to zagotoviti. Pri vsebinah za gluhe in naglušne tako uporablja več načinov – od spleta do teleteksta, pri vsebinah za gluhe in naglušne pa je zvočne podnapise in zvočne opise možno poslušati na spletni strani dostopno.si s posebno nastavitvijo, na TV-sprejemniku pa je nastavitev odvisna od sprejemnega aparata (televizorja), operaterja, prek katerega dobivamo signal, ter od vrste signala.

Pri DVB-T (prizemeljski sprejem) se dodatni zvočni kanal izbere v jezikovnem meniju sprejemne naprave (TV-sprejemnik, SET-TOP box, računalnik). TV Slovenija dodatni zvočni kanal, na katerem so predvajani zvočni podnapisi in zvočni opisi, oddaja pod oznako FINŠČINA (na nekaterih sprejemnikih SUOMI). Za finščino so se na RTV Slovenija odločili, ker je to jezik, ki ga v Sloveniji uporablja izredno malo ljudi. Pri storitvah dostopnosti namreč RTV Slovenija izkorišča le tiste tehnične rešitve sprejemnikov, ki so na razpolago, ter tiste, ki zagotavljajo spremljanje vsebin največji množici. Pri tem ne posega v opcije menujev in katerekoli druge tehnične lastnosti sprejemnikov. Zaradi odprtega trga tudi vsak proizvajalec sprejemnika implementira drugačen način prikaza in drugačen vmesnik do nastavitvev v posamezni napravi. RTV jih pri tem ne nadzira in tudi nima vloge posrednika med njimi.

Za zdaj je torej predvajanje po kanalu za finski jezik edini možni način. Verjetno pa se bo v prihodnje našel boljši način. Tudi evropska zakonodaja namreč spodbuja televizije, da povečujejo dostopnost vsebin osebam z invalidnostmi, zato bosta to vse bolj podpirala tudi tehnika in proizvodnja televizijskih sprejemnikov.

Upam, da vas to »presenečenje« ni preveč zmotilo in da ste to izkoristili kot vpogled v sistem, ki vam prej ni bil poznan.

Večkrat ponovljen koncert Prifarci s prijatelji in z vejico rožmarina

Trije gledalci so izrazili nezadovoljstvo nad pogostim predvajanjem oziroma ponovitvami koncerta Prifarcev. Primera odzivov:

»Danes 26. 1. 2023 sem v kratkem času (cca 10 dni) že tretjič zasledila, da se je ponovil koncert "Prifarci s prijatelji in z vejico rožmarina", in to vedno v terminih, ki so najbolj gledani. Ali so omenjeni glasbeniki res tako popularni in dobri, da jih je potrebno tolikokrat predvajati /.../ Nisem še zasledila, da bi se tolikokrat ponovil kakšen drug koncert.« (M. T.)

»Neverjetno se mi zdi, da tako pogosto na programu vrtite Prifarske muzikante. Glasba, ki je nikakor ne moreš uvrstiti v vrh kvalitete slovenske glasbe /.../ je v program uvrščena pravzaprav vsakih nekaj mesecev, celo več večerov zapored. Razumel bi, da vsako leto predvajate nekaj koncertov različnih skupin, različnih žanrov. Posiljevanje z nekimi, vedno istimi muzikanti, pa je izredno moteče /.../« (M. V.)

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija Vanja Vardjan

Oddaja je bila predvajana v dveh delih in to v petkovem terminu, ki je namenjen popularni glasbi. Gledanost obeh delov (več kot 150 tisoč gledalcev vsakič) kaže na to, da je bila izbira pravilna. Koncert je bil ponovljen v popoldanskem nedeljskem terminu, ki je stalnica ponovitev petkovih glasbenih oddaj. Povsem enaka praksa je tudi pri drugih petkovih oddajah, tako da pri koncertu Prifarskih muzikantov ni prišlo do nobenih odstopanj ali dajanja prednosti tej skupini.

DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Pojasnilu odgovornega urednika dodajam, da so mnoge oddaje s TV SLO 1 v ponovitvi na ogled tudi na TV SLO 2, kar ste 26. 1. povsem pravilno opazili tudi vi. Dejansko je šlo pri tej ponovitvi za drugo ponovitev koncerta, torej tretje predvajanje. Trikratno predvajanje sicer velja za večino lastnih oddaj TV Slovenija – premieri na TV SLO 1 praviloma sledi ponovitev naslednji dan ali čez nekaj dni na TV SLO 1 in nato še ena ponovitev na TV SLO 2 ali TV SLO 3. Podrobneje si spored na vseh treh programih TV Slovenija lahko ogledate [tukaj](#).

Mnenje

Gledalka **D. Š.** je izrazila nezadovoljstvo glede ponovitev razvedrilnih oddaj: *»Sem že stara gledalka TV SLO 1, ampak ne več redna. Že kar nekaj časa ugotavljam, da oddaje v večini že poznam, tolikokrat so bile ponovljene, npr. pri oddaji Vem poznam še tekmovalce in takih primerov je še mnogo /.../«*

ODGOVOR VARUHINJE

V času, ko ste mi pisali, je bilo na TV SLO 1 res kar precej ponovitev, tudi kviza Vem!. »Predah« v ustvarjanju premiernih oddaj Razvedrilnega programa v januarju in delu februarja je na TV SLO 1 stalnica že vrsto let. Še več ponovitev je v juliju in avgustu, ko poleg nekaterih oddaj Razvedrilnega programa umanjajo tudi nekatere tedenske oddaje Informativnega programa. Ker sem dobila o velikem številu ponovitev precej pripomb gledalk in gledalcev lani februarja in lani poleti, sem na to opozorila tudi ob pripravi Priporočil varuhinje za leto 2023.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Kdo določa vrstni red prispevkov in po katerih merilih

Gledalko **M. V.** je zanimalo, kdo določa vrstni red prispevkov v oddaji: *»Večkrat sem že zasledila, po prispevku dne 7. 1. 2023 pri oddaji Šport pa sem se odločila, da vam pišem. Vrstni red prispevkov v oddaji je bil sledeč: smučanje ženske - Zlata lisica (Ana Bucik 8. mesto), smučanje moški (Žan Kranjec 5. mesto), smučarski skoki ženske (Ema Klinec 2. mesto). Zanima me, kdo določa vrstni red prispevkov in po katerih merilih. Po mojem osebnem mnenju je namreč od zgoraj navedenih prispevkov za slovenski šport najpomembnejši tisti, ki navaja 2. mesto Eme*

Klinec, saj gre za odličen uspeh slovenske športnice. Zakaj je torej omenjen šele kot 3. po vrsti, ne 1.?»

Urednik dnevnoinformativnih oddaj Športnega programa TV Slovenija Boštjan Ogris

Vrstni red določa dnevni urednik. Pri sestavi vrstnega reda se sooča s številnimi dilemami. Dejstvo je, da je po vrednosti na prvem mestu drugo mesto Eme Klinec. Po drugi strani pa je Zlata lisica domače tekmovanje z dolgoletno tradicijo. V soboto se je dnevni urednik odločil, da alpsko smučanje uvrsti na prvo mesto. Določeno vlogo je igrala tudi časovna komponenta. Ženski skoki so se namreč končali dovolj zgodaj, da smo o njih poročali že v poročilih ob 13.00, o ženskem veleslalomu pa ne. Ko se je odločil za ženski veleslalom na prvem mestu, je razmišljal o tem, da v oddajah sorodne vsebine običajno uvrščamo skupaj, zato je domači tekmi pridružil še veleslalom v Adelbodnu, ženski skoki pa so bili objavljeni na tretjem mestu.

MNENJE VARUHNJE

Menim, da je urednik podrobno pojasnil razloge za takšno razvrstitev športov, ki je bila, kot je dejal sam, odmik od razvrstitve po kriteriju uvrstitve slovenskih tekmovalcev in tekmovalk, ki je poleg pomembnosti tekmovanja eno od glavnih meril razvrščanja prispevkov. Dejavnikov, ki jih je potrebno upoštevati pri razvrščanju prispevkov, je veliko, zato so tudi kombinacije razvrstitve različne. Na splošno dajejo uredniki temu še mnogo večjo težo kot gledalci, kar je tudi prav, saj tako ohranjajo predvidljivo hierarhijo in strukturo oddaj. Včasih pa so konkretne kombinacije takšne, da se v enem dnevu zgostijo dogodki enakega pomena in s podobnimi uvrstitvami. V takšnih primerih dobimo gledalke in gledalci zlahka vtis, da je bila enemu športu storjena krivica.

»Jadralno letalstvo ni klasificirano kot šport, a bi moralo biti« - prvič

Gledalec **P. M.** se je odzval na poročanje o jadralnem letalstvu na TV Slovenija. Iz odziva: *»Jadralno letenje je po svetu priznано kot športna dejavnost. Dosežki jadralcev so posebej ovrednoteni, pravi športni poudarek pa se izrazi na jadralskih tekmovanjih raznih zvrsti (rangov), vse do državnih, celinskih in svetovnih tekmovanj po pravilih mednarodne zveze FAI in krono tekmovanj, svetovnim Grand Prixom, v katerem se po predhodnih izbirnih tekmovanjih pomeri 20 najboljših jadralcev sveta. »Cvet« naših jadralcev je na teh tekmovanjih uspešno prisoten vsakič, ko mu to omogočijo finančne razmere. Kaj pa RTVS? Uredništvo ŠP TVS že vsa leta samostojne RS trdi, da jadralcev ni na »Seznamu« športov in so tisti drobci poročanja bili uvrščeni skoraj vedno v rubriko »lokalne novice«. Tako se je zgodilo tudi sinoči (op. a.: 8. 1. 2023). Rekordni let (in še malce drugega) je bil omenjen v Poročilih, spadal pa bi v oddajo Šport ki je bila takoj v nadaljevanju programa«.*

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija Gregor Peternel

Pokrivamo tudi to, a po določenih kriterijih. Pripravimo prispevek, če je zgodba, npr. viden mednarodni dosežek, kar povprek o vseh rezultatih pa ne.

V. SPLOŠNO

Mnenja

Gledalka **D. V.** je v telefonskem klicu izrazila nezadovoljstvo zaradi večkratne ponovitve nekaterih oddaj in več prenosov bogoslužij v letu 2023: *»Moti me ponavljanje 4x na teden Arene, zdaj ponavljate oddaje Prifarcev, skoraj edina glasbena oddaja, ki se ponavlja vsake toliko. Poleg tega me je zmotila napoved direktorja, da bo več verskega programa, da bo dovolj maš, ki so na sporedu vsako nedeljo. In pika na i je bil za praznike na ekranu blagoslovljen Božič. Še celo Italijani si tega ne privoščijo.«*

Gledalka **K. Š.** pa se je, prav tako prek telefonskega sporočila, odzvala na vodenje informativnih oddaj, oddaje z narodno-zabavno glasbo in ukinjene oddaje: *»Dnevnik, Odmevi ... nimam več kaj gledati, ker jih vodijo voditelji, ki prehitro vse zdrdrajo. Ne more vsak voditi poročil. Modrijani so se že izpeli, dajte kak drug ansambel. Pa namesto Ane in Lorelle bi rada nazaj Zadnjo besedo. To oddajo pogrešam. In Marcela. Tednik rada pogledam, ta je še.«*

Gledalka **R. K.** je izrazila mnenje o programu TV Slovenija: *»Ogorčeno protestiramo nad programom v zadnjih mesecih, ker je postal negledljiv. Številne pogovorne oddaje so postale tako tendiciozne in nestrokovne, da se ob tem sprašujemo, kako lahko javni medij, ki ga plačujemo, ponuja tako nizek nivo profesionalnosti! Žal se pogosto pri ogledu informativnih oddaj obračamo na POP TV, ki je bil nedolgo nazaj le druga izbira. Zdi se, kot da je program v zadnjem času namenjen provokaciji gledalcev, ki jim ob številnih problemih neoliberalnega časa javna televizija ponuja večinoma le še zavajajoče in prozaično populistične informacije./.../ Naj naša RTV skrbi za razgledanost našega naroda in ne seje zmede in konfliktov...«*

.. in pobuda za oddajo o uporabi računalnika za starejše gledalce

»V prejšnjih časih sem bil redni gledalec Televizije Slovenije in moram reči, da je bil takrat tudi program zanimiv, medtem ko danes zdaleč ni več tako. Daleč nazaj je bilo na sporedu kaj strokovno poučnega ./.../ Mislim, da bi le bilo mogoče dobro dati na televizijo kaj o uporabi računalnika, saj je dobro znano, kakšen problem je to za starejše, ko se več ne morejo prijaviti na bolniški pregled s telefonom./.../ Televizijske oddaje niso več tisto, kar so bile nekoč, vendar si jemljem pravico da spregovorim o tem./.../« (J. B.)

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Oddaja Danes do 13-h: O uvedbi parametra v Občini Ajdovščina

Poslušalec **K. E.** se je "pritožil" nad domnevno neprofesionalnim delom novinarke in urednice oddaje Danes do 13-ih, ki je bila na sporedu 4. januarja: »Pritožil bi se zaradi, po mojem mnenju, neprofesionalnega, enostranskega novinarke Eve Furlan in urednika/ce oddaje Danes do 13h – Po Sloveniji, ki je bila na Radiu Prvi na sporedu 4. januarja 2023.

V oddaji Po Sloveniji (6. minuta 35 sekund) dne 4. 1. je Eva Furlan poročala o pomembni pridobitvi občine Ajdovščina. Šlo naj bi za aplikacijo »PARLAMETER«, ki naj bi zainteresiranim omogočila spremljanje dela občinskega sveta in podobno. Šlo je za tipični PR prispevek, brez novinarske radovednosti in nujne kritične distance. Pošten in razmišljujoč novinar bi namreč poročal tudi o ceni izdelka, izkušnjah tistih, ki to aplikacijo že uporabljajo (parlament, MOL, Hrastnik) in se vprašal, koliko ljudi to v resnici uporablja. Vprašal bi se tudi, kako so izbrali ponudnika in ali je cena tržna. Povedal bi tudi, da je v ozadju znani »nevladnik« Muki – Filip Dobranič, »nevladna organizacija Jutri je nov dan in da gre morda za prikrito financiranje te provladne – nevladne organizacije in Filipa Dobraniča – Mukija. Gre za istega človeka, ki je sprogramiral že čudežno orodje »volitvomat«, ki ga prav tako promovirate zlasti na javni RTVS. Naloga novinarjev je, da poročajo korektno, da so radovedni in da ne »kupijo zgodb«, ki jim jih nekdo servira.

Skratka, javni medij se spet izrablja za neke druge namene, ki niso nepristransko poročanje in informiranje in ne sodijo v novinarsko delo ampak v PR. Protestiram in zahtevam pojasnilo zakaj se tako promoviranje Mukija nadaljuje /.../«

ODGOVOR VARUHIJNE Z MNENJEM (POUDAREK)

Poslušala sem prispevek novinarke Eve Furlan o uvedbi parlametra na spletni strani Občina Ajdovščina. **Nikakor ne pritrjujem vašemu zapisu, da gre za »PR« (promocijski) prispevek, saj gre za klasično novinarsko besedilo v žanru poročila, ki spoštuje vsa pravila poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija.** Novinarka je v prispevku povedala vse ključne informacije: kaj je parlameter, kako bo deloval, kaj bodo občani z njim pridobili, kako bodo z njim lahko imeli boljši vpogled v delo občinskega sveta. Navedla je tudi, da je parlameter za občino brezplačen. Slednje pomeni tudi, da občini za to ni potrebno izbirati najboljšega ponudnika in da parlameter ne pomeni prikritega financiranja. Preverila sem tudi spletno stran Občine Ajdovščina: parlameter deluje, na njej so podatki o glasovanjih, udeležbi list na sejah ... Če želite ponovno poslušati prispevek, je v podkastu Prvega (začetek na pribl. Minuti 6.50) na [povezavi](#).

Predlog: Svetovalni servis o rabi jezika

Poslušalec T. C. je v odzivu zapisal mnenje glede nesklanjanja ženskih priimkov, ki ga je zaznal v člankih na spletni strani rtvslo.si, ob tem pa zapisal še predlog Radiu Prvi: »Ob delavnikih imate na Radiu Prvi ob 8. uri zjutraj Svetovalni servis, katerega poslušam dokaj redno, vendar pa že dolgo nisem poslušal teme glede rabe jezika, slovnice in podobno. Mislim, da bi bilo dobro, če bi bila kakšna oddaja o tej temi.«

ODGOVOR VARUHINJE

Vaš predlog za temo v oddaji Svetovalni servis sem posredovala odgovornemu uredniku Prvega Danijelu Posleku.

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Izstrelek sovražnika zadene, ne zadane

Gledalec L. O. je opozoril na napačen zapis črke v izrazu "zadeti" v [članku](#), objavljenem na spletni strani rtvslo.si: »Slovenski jezik danes (op. a.: 30. 1.) na MMC »**zadane** sovražnika mimo skoraj vseh ovir v vseh vremenskih razmerah«. Ta izraz se pojavlja dnevno redno na RTV Slovenija in zlasti na ostalih komercialnih televizijskih in radijskih postajah. Kako dolgo še?«

ODGOVOR VARUHINJE

Najlepša hvala za opozorilo, saj je povsem utemeljeno. Raba besede »zadane« v takšnem vsebinskem pomenu je napačna. Podrobna razlaga besed zadene in zadane je na voljo tudi [tukaj](#).

Vašo pripombo sem poslala tudi vodji lektorjev na MMC-ju **Marku Prši**, ki je odgovoril: »S pripombo se je mogoče povsem strinjati. Na naši spletni strani smo napako že odpravili, pozornemu bralcu pa se lepo zahvaljujemo za pripombo in se hkrati opravičujemo za spregledano napako v besedilu.«

Tudi v svojem imenu se vam še enkrat zahvaljujem za pozorno branje in opozorilo. Če opazite še kaj, kar sporočite. Vsaj na RTV Slovenija bomo te napake zagotovo popravili.

»Jadrarno letalstvo ni klasificirano kot šport, a bi moralo biti« - drugič

Gledalec P. M., ki se je odzval na poročanje o jadrarnem letalstvu na TV Slovenija, se je odzval tudi na članek o istem dogodku, objavljen na spletni strani rtvslo.si. »Dogodek, ki je bil v Moškanjih dne 14. 1., je bil objavljen tudi na MMC, vendar so ga tamkajšnji avtonomni strokovnjaki uvrstili ne pod šport, temveč v rubriko Zabava in slog in pravkar ugotavljam, da so ga umaknili od tod (s prve strani spletišča) v arhiv <https://www.rtvlo.si/zabava-in-slog/arhiv>.

To sporočilo vam pošiljam kot mnenje ali komentar, da se avtonomnost lahko uveljavlja le takrat, ko so osvojena ustrezna znanja o področju, ki se ga obravnava ali o njem poroča.»

ODGOVOR VARUHINJE

Ker prispevka ni več v arhivu, o tem konkretnem v uredništvu ne morejo pojasniti, po kakšnem merilu so ga uvrstili v rubriko Zabava in slog. Če vtipkate v iskalnik na MMC-ju »jadralno letalstvo«, lahko ugotovite, da so objavljeni prispevki razvrščeni po merilu prevladujoče vsebine v več rubrik: prispevki z vidnimi uvrstitvami domačih tekmovalcev v jadralnem letenju so uvrščeni v rubriko Šport in podrubriko Ostali športi, ostali prispevki pa v rubrike Lokalne novice, Zabava, Kronika ... Če prav razumem, bi vi želeli, da je še več prispevkov (tudi o manjših domačih prireditvah) uvrščenih v rubriko Šport. Uredništvo je z vašimi pomisliki seznanjeno in verjamem, da bo o njih razmislilo.

Teletekst: Poročila ob petih netočno v sporedu

Gledalca **G. H.** je zmotila napoved Poročil ob petih na teletekstu, ki se ne ujema z dejansko uro predvajanja teh: *»Zakaj zavajate nas plačnike RTV-prispevka? Ttx 202 2/2 16:55 Poročila ob petih. Dejansko je ob 16:57, 3 minute pred uro, tako kot dnevnik ob 18:57, glej ttx 203 1/2. Vse dni, ko je na ttx objavljeno, da se poročila pričnejo ob 16:55, so se začela ob 16:57. Dvomim, da so vsak dan zamujala 2 minuti.«*

Služba za programsko načrtovanje, koordinacijo in predvajanje TV programov

Na splošno je večina sporedov zaokroženih na 5 minut, v tem primeru tudi Poročila ob petih. Res je, po shemi 2023 je predviden začetek Poročil ob petih ob 16.57. Objavljena so ob 16.55. Tega začetka v sporedih ne moremo prilagajati, ker čez nekaj dni/tednov planiramo pred Poročili ob petih dodatno obogateno informativno vremensko vsebino in se bo začetek Poročil malenkostno - sekundno, morda minutno - prilagajal.

TV Dnevnik je edina vsebina na sporedu, ki ju navajamo do minute natančno, saj smo sledili željam uporabnikom EPG. Ostale vsebine precej variirajo, zato te storitve objave začetkov do minute natančno žal ne moremo planirati, ker je predvajanje TV programov "živa tvorba", variira v vseh programskih pasovih.

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Varuhinja je prejela 11 odzivov (v štirih primerih zgolj v vednost), v katerih so uporabniki izrazili nestrinjanje glede izbrisa komentarjev, želeli argumentirana pojasnila za izbris komentarja, opozorili na žaljive komentarje drugih uporabnikov, eden od uporabnikov pa je prosil tudi za informacije o predvidenem trajanju ukrepa nadzora.

Žaljiv(i) komentar(ji) pod novicami o Kosovu

Bralec **O. B.** se je odzval na žaljiv(e) komentar(je) pod novicami o Kosovu: *»Že dlje časa opažam porast protialbanskih komentarjev na portalu pod novicami o Kosovu. Prosil bi vas, da aktivirate moderatorje in izbrišete neprimerne komentarje, ki so do nas Albancev žaljivi. Žaljenje se je pojavilo že v več primerih na portalu pod novico o Kosovu. Ponavadi gre za komentarje, da Kosovo ni država, ampak pokrajine, da si ne zasluži države, da smo sladoledarji, da nimamo zgodovine, da smo Turki, islamisti. Kljub prijavam administrator teh komentarjev ne umakne.«*

Vodja administratorjev MMC RTV Slovenija

Gospod nas je že kontaktiral. Prijavil je en komentar o "sladoledarjih", ki pa je bil umaknjen. Protestiral je tudi, da je žaljivo poimenovanje "Kosovo in Metohija", trditev, da Kosovo ni država itd. Slednje trditve niso žaljive do nikogar, nanašajo se na pravni status in tu so dovoljena različna mnenja. Prav tako smo gospoda pozvali, naj nam bolj podrobno razloži, v čem je žaljivo poimenovanje "Kosovo in Metohija", da bi to morda upoštevali, ampak se ni odzval na naš poziv.

DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Na to, kaj uporabniki portala rtvslo.si napišejo, administratorji ne morejo vplivati. Lahko pa seveda umaknejo komentar, ki ne ustreza priporočilom za komentiranje, tudi na vaše opozorilo o neprimernosti. Glede prijav neprimernih komentarjev pod novicami o Kosovu so odgovorili, da so prejeli samo eno prijavo neprimernega komentarja, nanašal se je na izraz »sladoledarji«, in komentar so umaknili. Drugih prijav niso prejeli.

III. STORITVE

Hitrost nalaganja sej odborov Državnega zbora v arhiv

Gledalec **B. S.** je podal pripombo oziroma predlog glede hitrosti nalaganja sej odborov Državnega zbora v arhiv: *»Prosim, če lahko odgovorne v tehnični službi pobarate, da so pred 10 leti v roku ene ure maksimalno po končani seji odbora (3. program) že bile seje dostopne za kasnejši ogled (arhiv), zdaj pa naj bi trajalo 3 ure, traja pa dostikrat cel dan ali šele naslednji dan si lahko ogledamo vsebine za nazaj. Prosim, če skrajšate ta čas nalaganja vsebin na splet na maks. 2 uri po zaključku posamezne vsebine, oddaje itd. Na primer Tarča, ko jo je konec, je v 10-ih minutah že na spletu.«*

Vodja MMC RTV Slovenija Anže Ančimer

Ko se seje odborov Državnega zbora prenašajo prek TV SLO 3, so seje hitro dostopne tudi prek spleta. Ko pa seje prenašamo prek MMC TV, nimamo urejenih kvalitetnih snemalnikov, zato počakamo na predvajanje posnetka na TV SLO 3. Ker je predvajanje posnetka na TV SLO 3 odvisno od končanja drugih sej, se lahko zgodi, da sejo arhiviramo z nekaj urnim zamikom ali, če je res pozno zvečer, tudi naslednji dan zjutraj.

Včasih smo seje zaradi slabšega sistema za snemanje razrezali na več manjših kosov, zato so bili ti kosi hitreje dostopni na spletu. Ker imamo zdaj nov sistem, so lahko ti kosi dolgi tudi po štiri ure, posledično je daljše transkodiranje v primerne formate za objavo na spletu, zato so seje dostopne kasneje. Vsi TV-programi imajo možnost vrtenja nazaj in lahko uporabnik zavrti do 2 uri nazaj po časovnici predvajalnika.

Naročil sem še malce statistike:

Od 1. 12. 2022 do 9. 1. 2023 imamo v arhivu 56 sej:

1 seja je bila dostopna naslednji dan zjutraj (seja se je končala po koncu izmene kolegov iz AVA),

5 sej je bilo dostopnih 2-3 ure po koncu seje,

50 sej je bilo dostopnih prej kot v 2 urah po koncu sej.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Kdaj sme novinar uporabiti tuj jezik tudi na območju Slovenije?

Gledalca **T. W.** je zmotilo, ker je novinarka v prispevku v Dnevniku, ki je bil na sporedu 5. januarja, hrvaškima nakupovalcema zastavljala vprašanja v hrvaškem in ne v slovenskem jeziku:

»Dne 5. 1. 2023 je v prispevku v TV Dnevniku, ki je govoril o nakupih Hrvatov v Sloveniji po uvedbi evra na Hrvaškem, avtorica prispevka, ga. Irena Ulčar, opravila intervju z nakupovalcema iz Hrvaške. Pri tem seveda vprašanj ni postavljala v slovenskem, temveč v hrvaškem jeziku. Ta praksa novinarjev, ki jo ugotavljam vse pogosteje, resno preseda in postaja vse bolj moteča.«

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija **Jadranka Rebernik**

Pošiljam pojasnilo novinarke. Dodajam, da je razumljivo, da novinarji uporabijo jezik, ki ga različni sogovorniki v različnih primerih razumejo, naj bo to hrvaški, srbski, angleški, nemški ... jezik, saj le tako dobijo razumljive in zanimive izjave.

Avtorica prispevka **Irena Ulčar Cvelbar**

V anketi, ki sem jo snemala za potrebe prispevka, sem izbirala izključno kupce, ki so v Slovenijo prišli iz Hrvaške. V njihovem jeziku sem jih nagovorila zato, da bi takoj jasno razumeli vprašanja in podali kar najbolj povedne in vsebinske odgovore.

DODATNO POJASNILO VARUHNJE Z MNENJEM

Menim, da sta tako novinarka kot tudi odgovorna urednica primerno pojasnili, zakaj je primerno uporabljati tuj jezik tudi na območju Slovenije, kjer je uradni jezik slovenščina (poleg madžarščine in italijanščine na območju obeh narodnih manjšin). V novinarskih prispevkih večkrat nastopijo tujci, ki slovenskega jezika ne razumejo (denimo turisti iz Avstrije, Italije, ZDA,

Kitajske ...; gostje mednarodnih konferenc ...) in seveda jim morajo slovenski novinarji postaviti vprašanja v njihovem jeziku ali v jeziku, ki ga razumejo.

Ker je v Sloveniji uradni jezik slovenščina, pa je za javno RTV Slovenija pomembno, da za vse izjave v tujih jezikih zagotovi prevod. To je avtorica prispevka tudi storila.

Kam je izginil e iz besede dež, zakaj izgovarjate mæglà, topló, čakáti ...

Gledalec **M. G.** je izrazil "protest" zaradi, kot je napisal, "pačenja" slovenščine »*Protestiram zaradi širjenja neslovenščine, ki jo izvaja RTV SLO! S tem mislim na neko novo izgovarjanje črke "E", na nek angleški način: dž (*dež), mgla (megla), dska (= deska), ... Kaj je naenkrat narobe s črko E, da se ne želi več normalno izgovarjati? Zakaj se smešite? In potem akcent na koncu pridevnikov in samostalnikov, npr. tudi mgla, čakati, hladno, toplo, temno. Prosim za odgovor kaj je razlog temu pačenju slovenščine.*«

Jezikovni svetovalci RTV Slovenija

Iz pisma gledalca oz. poslušalca vsebin RTV Slovenija M. G. ne moremo z gotovostjo razbrati, kaj natančno ga moti. Sklepamo, da izgovor polglasnika. V naštetih besedah (dež, megla, deska, pa tudi pes, steber, steza, tema, čeber, mencati, temen, v predponi se- itd.) je izgovor polglasnika (ə) zgodovinsko upravičen, zato je v zbornem jeziku tudi predpisan – ne glede na to, kako se izgovarja v slovenskih narečjih, na Štajerskem in Koroškem recimo kot čisti e. Prim. navedene besede na portalu Fran in poglavje Predvidljivost polglasnika v Slovenski zborni izreki avtoric Cvetke Šeruga Prek in Emice Antončič (da je bilo tako že v 19. stoletju, izpričuje Janežič-Sketova slovnica iz 1894 na strani 5: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-SBWEX4J4/100ed6bd-4d3a-4c12-9380-54c40c0a878f/PDF>). Nasprotno je v navedenih besedah izgovor s čistim e, ozkim ali širokim, značilen za pogovorni jezik, takšen izgovor v javnosti pa posledica neozaveščenosti pravila o rabi polglasnika zaradi slovenske pisave, ki črko e rabi za več glasov.

Druga pripomba se navezuje na naglas na koncu besede (mæglà, hladnó, topló, temnó in čakáti) – tudi ta je povezan z zbornim jezikom. Besede s polglasnikom v korenu se lahko naglašujejo končniško (na koncu besede) ali pa na osnovi. Končniški naglas je razvojno starejši, a v knjižnem jeziku ni odsvetovan. Pri besedah hladnó, topló, temnó so najverjetneje mišljeni prislovi, saj je pri teh naglas na koncu besede razmeroma pogost, res pa je dopuščen tudi naglas na osnovi. Če je bil naglas na koncu besede v resnici rabljen pri pridevnikih srednjega spola, kar pa se ne zdi verjetno, se strinjamo, da je takšno naglaševanje v neumetnostnih besedilih neobičajno. Pri glagolih tipa čakati (pisati, vezati, plesati, cepiti, kupiti itd.) so v opisnem deležniku ženskega spola, ponekod pa tudi v nedoločniku, mogoče dvojnice z naglasom na glagolski priponi (čákati – čakála in čakála). Ta pravila so popisana v več normativnih priročnikih od Slovenskega pravorečja Mirka Rupla dalje in so utemeljena v slovenskih narečjih in kultiviranem jeziku gledališča. Odražajo izredno raznovrstnost govorne slovenščine, ki je posledica zemljepisne razčlenjenosti slovenskega prostora in zgodovinskih okoliščin.

Omenjeno izrekanje oz. naglaševanje torej ni neslovensko, temveč upošteva tradicijo slovenskega knjižnega jezika, če pa je možnosti več, sledimo radijski šoli in priporočamo eno izmed njih.

Mnenje

Gledalko **B. K.** je zmotila "neslovenska" izgovorjava držav športnega komentatorja: *»Prosim, če podučite gospoda Marjana Fortina (ki ga drugače izjemno spoštujem), da naj izgovarja države, iz katerih prihajajo tekmovalci, pravilno slovensko. Moldova je po slovensko Moldavija in Lithuania je po slovensko Litva, pa še kaj bi se našlo. Meni se to zdi izjemno moteče, veliko rajši poslušam gorenjski dialekt g. Grosa, ki komentira skoke, kot pa, da nekdo ne ve, kako se posameznim državam, ki so izpisane v angleškem jeziku, reče po slovensko. Slovenščina je lepa in je prav da jo uporabljamo vsaj na javni televiziji in radiu /.../ Drugače mi je pa njegovo komentiranje že kar nekaj let zelo všeč, to je edino, kar me moti.«*

ODGOVOR VARUHINJE

Pregledala sem nekaj poročanj Marjana Fortina, a teh napak nisem opazila. Kljub temu sem vašo pripombo poslala odgovornemu uredniku Športnega programa na TV Slovenija. Odgovoril je, da ga bo na to opomnil.

II. OGLAŠEVANJE

Prekinjanje oddaje Tarča z oglasi

Gledalko **O. R.** je zmotilo prekinjanje oddaje Tarča z oglasnimi sporočili: *»Gledam oddajo Tarča in bi najraje skočila do stropa, ker se dogajajo v oddaji take neumnosti. Zakaj mora gospa Žnidaršič govornika prekiniti sredi besede, da spustite vmes reklame? Ali jih ne bi mogli uvrstiti kam drugam, v kakšen drug termin? Oddaja je tako in tako prekratka, da bi lahko sogovorniki oblikovali svoje mnenje, pri tem pa ogromno časa poberejo še reklame.«*

IZ ODGOVORA VARUHINJE Z MNENJEM

Podobna mnenja dobim večkrat, tudi lani sem jih, zato sem v Priporočilih za Programsko-produkcijski načrt za leto 2023 izpostavila: *»Skoraj ni meseca brez pripomb gledalcev, da je preveč oglasov; motijo jih zlasti znotraj ene oddaje, veliko pritožb je na TV-prodajo.«*

Žal je to priporočilo namenjeno predvsem ustanoviteljici RTV Slovenija, državi, ki prek parlamenta in Zakona o RTV Slovenija odloča tudi o obveznostih in financiranju RTV Slovenija. Glede prekinjanja oddaje Tarča in podobnih oddaj sem že septembra 2022 v Priporočilih varuhinje zapisala Priporočilo Uredništvu informativnega programa, naj oddaje z več gosti, kjer se razvije razprava, ne prekinjajo z oglasnimi bloki ali da jih, če že morajo, prekinjajo smiselno, ko gostje zaključijo misel. To priporočilo sem povzela tudi v letnem poročilu varuhinje.

Vaše mnenje sem v anonimizirani obliki posredovala tudi odgovorni urednici Informativnega programa TV Slovenija in direktorju TV Slovenija, ki lahko predlagata podaljšanje oddaje.

Moteči piščanci in leteče sadje v oglasih

Dve gledalki in gledalec so se pritožili nad oglasi, predvajanimi na TV Slovenija. Menili so, da so oglasi neokusni, da ne ponujajo lepega zglada in da ne izražajo skrbi za slovenski jezik. Omenjeni oglasi niso bili izdelani na RTV Slovenija. Primeri odzivov:

»Ravnokar (9. 1. 23 ob 19.36) na TV SLO 1., se je odvrtela reklama, ko je pečen piščanec naslonjen na zelenem fotelju. Zgrožena sem nad tem, kaj si ta trgovec v Sloveniji privošči. To je skrajno neokusno. Zato to bedarijo takoj umaknite s programa.« (M. L.)

»Lepo prosim, da vendarle že enkrat umaknete reklamo HOFER-ja, kjer se reklamira sadje in sicer: POMARANČNA BOMBICA (prav, ker pada ENA pomaranča). Sedaj pa vrhunec reklame - LIMONINE BOMBICE! Padata DVE LIMONI (dvojina) v reklami pa je slišati limoninE bombicE. Sramota za nacionalno RTV, ker vam je očitno prav malo mar za slovenski jezik. Verjetno veste, da se v slovenščini za dve stvari ali osebi uporablja DVOJINA. Morda bi malo razmislili o umiku reklame.« (T. C.)

»Supermarketi (TUŠ) predvajajo reklame, kjer otrok prevzame korenje brez zaščitnih rokavic. Deklica si natakne dva paradižnika na oči in zajame šop banan brez zaščitnih rokavic! Menim, da ni to lep zgled, posebno za vzgojo mladih.« (I. O.)

ODGOVOR STROKOVNE SODELAVKE VARUHINJE

Najprej kratko pojasnilo glede oglaševanja na RTV Slovenija: RTV Slovenija približno desetino vseh sredstev za delovanje in produkcijo vsebin pridobiva s prodajo oglasnega prostora, hkrati pa za javno radiotelevizijo veljajo bistveno strožja pravila kot za komercialne medije. Kot ste zagotovo opazili, TV Slovenija številnih vsebin, med njimi celovečernih in dokumentarnih filmov, otroških oddaj, oddaj z versko vsebino itd., ne prekinja z oglasi.

Oglasi so sestavni del programa. Služba za trženje TV-programov in oddaj vsebinsko in tehnično pregleda vse oglase, ki pridejo v hišo. Podlaga za zavrnitev oglasa so Poklicna merila ter druga zakonodaja s področja oglaševanja. Oglase predvajajo v skladu z zakonskimi omejitvami, zavedajo pa se, da za določene gledalce predstavljajo motnjo. A s prodajo oglasnega prostora pridobi RTV Slovenija dodatna sredstva, ki jih lahko nameni za bogatitev programa, med drugim za nove formate oddaj, pa tudi za številne športne prenose, ki jih sicer morda sploh ne bi bilo. RTV-prispevek za to žal ne zadostuje, saj ni namenjen samo TV Slovenija, ampak celotni dejavnosti javnega medijskega servisa.

V Službi za trženje lahko oglas zavrnejo le v primerih, ki so navedeni v točki 19.2 [Poklicnih meril in načel novinarske etike](#). V kolikor presodijo, da oglas ne izpolnjuje nobenega od navedenih kriterijev, ga težko zavrnejo.

Oglas, nad katerim ste se pritožili, ni bil izdelan na RTV Slovenija. Razumljivo je, da so okusi različni in da je en oglas za nekoga povsem sprejemljiv, drugemu pa se morda zdi neokusen, celo žaljiv. Tudi meje svobode izražanja v oglasih so različne in nekaterim gledalcem lahko pomenijo prestopanje mej dobrega okusa. V kolikor ocenjujete, da oglas krši določila [Slovenskega oglaševalskega kodeksa](#), se morda najprej obrnite na oglaševalca in mu pojasnite,

kaj vas je v oglasu zmotilo, prizadelo. Lahko pa na Oglaševalsko razsodišče vložite tudi pritožbo; posredujemo vam [povezavo](#) z opisom postopka.

III. TEHNIČNE ZADEVE

Tarča, 26. 1., in Studio ob 17h, 17. 1.: Nerazumljivost govorca

Gledalec S. Ž. se je odzval glede kakovosti zvoka govorca v dveh oddajah – Tarči, 26. 1., in Studio ob 17h, 17. 1.: *»Nov primer nesprejemljive kakovosti. Tokrat oddaja Tarča, 26. 1. 2023. Razumljivost govora gosta, ki ni bil v studiu, je bilo slaba. Ali prosim omogočite gostom tehnično ustrezno vključitev, ali izberite ustreznega gosta, kjer to lahko zagotovite. V primeru oddaje Studio ob 17h je bil sogovornik, ki ni bil v studiu, slabo razumljiv, podobno tudi posnetek sogovornice, predvajan ob koncu. Menim, da morate sogovornikom postaviti določene standarde glede opreme pri vključevanju v oddajo z lastno opremo.«*

ODGOVOR VARUHNJE

Ob ponovnem ogledu oddaje se mi prvi vklopi govorca z Nizozemske niso zdeli zelo problematični, kar pa ne velja za zadnji vklop, ki je bil skoraj povsem nerazumljiv in zato za javno TV nesprejemljiv.

Vodja skupine za zvok Leon Kolenc

Sem si pogledal in ne morem reči drugega kot to, da je šlo za Skype vklop in kar precej hitrega govorca na drugi strani. Meni se, tako kot varuhinji, ni zdelo posebej problematično, glede na to, da gre za Skype. Moje mnenje je, da je Skype precej slaba in neprofesionalna izbira vklopa, je pa to odločitev uredništva. Zadnji vklop je govorca še posebej prekinjalo, tako da tu na žalost tonski mojstri ne moremo kaj dosti pomagati.

DODATNO POJASNILO VARUHNJE Z MNENJEM

Kot je razvidno iz odgovora, je bila odločitev za vklop prek skypa odločitev uredništva. Tonski mojstri takim načinom načeloma niso naklonjeni, a ko v uredništvu ocenijo, da je prisotnost določenega gosta v oddaji pomembnejša od kakovosti zvoka, se temu podredijo. Vsekakor je na mestu razmislek – in dejansko je to uredniški razmislek – kakšno vsebino in katerega sogovornika ponudijo gledalcem. Odločitev ni enostavna, saj je po svetu veliko zanimivih sogovornikov, ki lahko prispevajo k določenim oddajam zanimivo vsebino, ki je ne more zagotoviti nihče drug iz Slovenije ali v živo v studiu. Uredništvu bom posredovala vaš pomislek in verjamem, da se bodo o njem pogovorili.

Gledalec se je na pojasnilo varuhinje odzval. Iz odziva: *»Žal, tole s kakovostjo zvoka postaja farsa. Prosim, poslušajte prispevek o ruskih vohunih, kjer je vključena izjava g. Miklavčiča v nocojšnjih Odmevih (op. a.: 30. 1.). Ne pomaga kaj dosti, če tehnična ekipa ve, da takšna*

kakovost ni ustrezna. Potrebno je to razumevanje pojasniti tudi urednikom in v tem vidim vašo vlogo in vpliv.»

IZ ODGOVORA VARUHNJE

Strinjam se z vašim opozorilom, zato bom na to posebej opozorila tudi na sejah pristojnih komisij Programskega sveta, na katerih sodelujejo tudi vsi pristojni odgovorni uredniki.

(Ne)ustrezni podnapisi na TV Slovenija

Gledalec **F. V.** je v odzivu menil, da podnapisi na TV Slovenija niso ustrezni: *»Na temo podnapisov na TV SLO je bilo že veliko povedano in napisano. Mene vedno in ponovno jezi, ko gledam HRT, kjer so podnapisi na črni podlagi, kjer se odlično vidi in lahko bere. Glede na dejstvo, da ni možno odgovornih pri vas prepričati, da trenutni podnapisi niso primerni, vas lepo pozdravljam.«*

Vodja Službe za prevajanje, lektoriranje in podnaslavljanje **Barbara Müller**

TV Slovenija upošteva priporočila za podnaslavljanje, ki so na nacionalni ravni opisana v Smernicah za podnaslavljanje, ki so bile sprejete in potrjene v okviru stroke na podlagi znanstvenih in empiričnih dognanj:

<http://www.dsftp.si/p/smerniceguidelines.html>

<https://drive.google.com/file/d/1He0wrXo93ScAllZt-pRXqCHXrpcyswVQ/view>

Obstoječo grafično podobo podnapisov je TV Slovenija izbrala pred več kot 10 leti in takrat so pristojni temeljito preverili berljivost različnih fontov. Z mislijo na gledalce so se odločili za sorazmerno velike in črno obrobljene črke, večje kot na marsikaterem drugem televizijskem kanalu.

Kadar je v spodnji tretjini zaslona kakšen napis, zaradi katerega bi bil podnapis težje berljiv ali neberljiv, tam podnapise praviloma podložimo s temnejšo/osenčeno podlago.

Zavedamo se, da imajo gledalci kljub našemu trudu včasih težave pri branju podnapisov, zato sodelavci v razvoju iščejo tudi alternativne tehnološke rešitve, s katerimi bi gledalcem olajšali spremljanje naših programov.

Mnenje

Gledalec **D. Z.** se je v telefonskem klicu "pritožil" nad preglasno glasbeno podlago v oddajah:

»Zmotilo me je v Utripu, 15. 1., Jožeta Možine. Sem komaj slišal, kaj je govoril, ker je bila glasba preglasna. Tudi sicer me moti preglasna glasba v informativnih oddajah. Glasba, če je, mora biti prisotna samo toliko, da ni moteča, da se je ob koncu oddaje ne spomnimo, ne pa, da je glavni spomin na oddajo na motečo glasbo.«

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Odzivi slepih in slabovidnih gledalcev glede prazničnega programa

Gledalec S. P. je varuhinji, v. d. generalnega direktorja in predsedniku Programskega sveta RTV Slovenija posredoval zbrane odzive slepih in slabovidnih gledalcev na praznični božično-novoletni program. Ti so se odzvali, ko so s strani Službe za dostopnost programov prejeli obvestilo o prazničnem programu:

»Tudi letos pripravljamo pester praznični program. Z zvočnim opisom boste lahko spremljali tako oddajo na božično noč kot na silvestrovo. Vabljeni v družbo TV Slovenija!

<https://www.rtv slo.si/dostopno/napovedi/bozicna-noc-z-zvocnim-opisom-in-s-tolmacem-v-soboto-24-decembra-ob-20-uri/651902>.

Zvočno pa bomo seveda opisali tudi državno proslavo ob dnevu samostojnosti in enotnosti.

<https://www.rtv slo.si/dostopno/napovedi/dan-samostojnosti-in-enotnosti-drzavna-proslava-s-tolmacem-in-zvocnim-opisom-23-12-ob-20-uri/651518>«

Primeri odzivov:

»Hvala za tole obvestilo. Hkrati pa vedite, da je sicer »fajn«, če kdo opisuje dogajanje na proslavah, na športnih in drugih prireditvah, ne more pa biti zagotavljanje dostopnosti tovrstnih vsebin v tehnikah za slepe in slabovidne gledalce prioriteta! Predvsem ne zato, ker so finančna sredstva za zagotavljanje dostopnosti zelo omejena! Prioriteto, tudi po ZIMI – zakonu o izenačevanju možnosti invalidov, imajo informativni, izobraževalni, dokumentarni ter kulturno umetniški programi ali filmi tuje produkcije, tudi domače, če se pojavljajo tujejezični govorniki, saj je Televizija dolžna pretvarjati slovenske podnapise v zvočne ali brane podnapise ter zagotavljati zvočne ali brane opise slike.« (P. S.)

»/.../ V prvi vrsti nam je potrebno zagotoviti normalno dostopnost z zvočnimi podnapisi ali branjem podnapisov. Če pogledate vse tuje programe, tudi v deželah bivše Jugoslavije, boste videli, da smo mi z zvočnimi podnapisi le še otoček sredi morja slepih in slabovidnim prilagojenih programov. /.../ Nič narobe, če je hotela biti naša nacionalna tv prva, ki je skušala dostopnost zagotoviti s pomočjo tako imenovanega E-bralca, čeprav imamo sedaj že mnogo bolj dovršene glasove in govorne programe, kot je ta, ki ga TV SLO še vedno uporablja. Narobe pa je to, da ravno zaradi tega, ker ste dostopnost uredili z zvočnimi podnapisi, bi moralo biti zagotavljanje dostopnih vsebin dosti večje kot je, v prvi vrsti pa za slepe tehnično bolj dostopno.

Slep si na televizorju sam vzporednega zvočnega kanala ne more vzpostaviti, kar pomeni skoraj toliko, kot da mu je popolnoma onemogočeno. /.../« (K. S.)

»No, sama imam vključen ta tretji zvočnik stalno, kar pomeni, da karkoli naredijo za nas, slišim. V mojem primeru je tako, da si moram vsak program posebej vključiti - ta jezik, finščino in potem se ne rabim več ukvarjat s tem. Zaenkrat je zvočnih podnapisov zelo malo, še najbolj dosledni so pri glavnih poročilih, kar je razumljivo, želijo nas informirati ali programirati, kakor želite. Božična oddaja je bila pospremljena z zvočnim opisom, ki je bil prej moteč kot kaj drugega. Opisovala je obleke gostov, kdo so, malo tudi sceno v studiu. To je v filmih zelo dobrodošlo, pri takšnih

oddajah pa ne, ker kratko malo ni časa, v katerem bi to povedala. Zato se dogaja, da povozi samo oddajo in nam vzame dele vsebine. Ne rečem, da me ne bi kdaj zanimalo, kako kdo izgleda, ampak sigurno je to dosti manj pomembno, kot sama vsebina oddaje. Dejansko ona ni imela prostora, v katerem bi opisovala nam sceno. Verjetno to pomeni, da nima smisla delat zvočnih opisov tam, kjer ni glasbenega ali drugačnega prostora za opis./.../.«

ODGOVOR VARUHINJE

Ker ste vse odzive že anonimizirali, jih bom, če tega še niste storili vi, posredovala tudi vodji Službe za dostopnost. Seveda bom na to tematiko opozorila tudi na naslednje seji Odbora PS za invalide, glede na razpravo na odboru pa po potrebi pripravila tudi kak predlog za Programski svet. Vsekakor je potrebno takšne konkretne primere čim prej podrobno obravnavati in doreči konkretne ukrepe, da se bo v prihodnje to izboljšalo. Sama bom to, kot sem že zapisala, spodbudila povsod, kjer lahko kar koli prispeva k izboljšanju dostopnosti slepih in slabovidnih do vsebin RTV Slovenija.

Tudi gledalec **B. B.** se je odzval na zvočno opisovanje božične in silvestrske oddaje na TV SLO 1:

»Pri obeh oddajah sem bil nad zvočnim opisovanjem zelo razočaran. Zvočno opisovanje ni predstavljalo nikakršne dodane vrednosti za slepe in slabovidne, ravno obratno, bilo je celo moteče. /.../ Ko je npr. Neža Maurer na božični oddaji brala svojo pesem, je med njenim branjem opisovalka povedala, da je na ekranu besedilo pesmi, ki jo Neža Maurer bere in s tem je onemogočila poslušanje branja pesmi. Poseg opisovalke je bil popolnoma odveč. Ali pa primer iz noveletne oddaje. Medtem ko sta moderatorja napovedovala naslednjo točko, je opisovalka povedala isto, kot sta govorila moderatorja. Tako nisem mogel poslušati moderatorjev, ampak zvočno opisovalko. /.../ Celotnima oddajama bi lahko zadovoljivo sledil brez dodatnega zvočnega opisovanja.

Na zvočno opisovanje teh dveh oddaj se verjetno ne bi odzval, če ne bi bilo na božični večer na TV SLO 2 zanimive oddaje o Vatikanu, ki pa ni bila opremljena niti z zvočnimi podnapisi, niti z zvočnim opisovanjem. Te oddaje tako nisem mogel spremljati, kar trdim, da je bilo diskriminatorno do slepih in slabovidnih. RTV Slovenija se izgovarja, da je vzrok zelo slabi dostopnosti TV oddaj za slepe in slabovidne v pomanjkanju denarja. Poraba denarja za zvočno opisovanje božične in silvestrske oddaje je bilo popolnoma odveč, veliko bolj smiselno bi bilo, če bi se denar porabil za zvočne podnapise in zvočno opisovanje oddaje o Vatikanu.

Naj dodam še naslednjo pripombo. Menim, da pridobivanje mnenja o urejanju dostopnosti TV oddaj za slepe in slabovidne od nekaterih slepih posameznikov, kot to sedaj počne ustrezna služba pri RTV Slovenija, ni relevantno. Služba bi morala sodelovati in se povezati z Zvezo društev slepih in slabovidnih Slovenije, ki je reprezentativna invalidska organizacija za slepe in Slabovidne v Sloveniji.

Zanima me še, kaj odgovarjate na izpolnjevanje obveznosti iz 8. člena Zakona o izenačevanju možnosti invalidov, po katerem bi morala biti zagotovljena dostopnost TV programov za slepe in slabovidne v roku pet let po uveljavitvi zakona, torej do konca leta 2015.»

Vodja Službe za dostopnost programov Mateja Vodeb

Zvočni opis za božično in silvestrsko oddajo smo na podoben način pripravili že tretje leto, saj smo za pretekli dve leti dobili zelo pozitivne odzive s strani uporabnikov, prav tako za zvočne opise prenosov proslav in drugih vsebin. Trudimo se, da bi omogočili čim večjo dostopnost in upoštevali različne želje in okuse in žal nam je, da vam zvočni opis ni bil všeč. Zvočne opise in zvočne podnapise širimo tudi na druge oddaje z namenom, da bi dosegli čim večji delež dostopnih vsebin. Prav tako smo z zvočnimi podnapisi opremili oddajo o Vatikanu, pa se žal zaradi tehnične napake ni aktiviralo avtomatsko predvajanje.

V preteklosti smo že imeli delovne sestanke z Zvezo slepih in slabovidnih, v kratkem je načrtovan še en delovni sestanek. Prav tako tudi upoštevamo priporočila predstavnika Zveze društev slepih in slabovidnih, ki je član Programskega odbora za problematiko programskih vsebin za invalide RTV Slovenija in redno sodeluje na sejah. Posebno pozornost namenjamo izpolnjevanju zavez veljavne zakonodaje, v zadnjem času predvsem nedavno implementiranih evropskih direktiv v slovenski pravni red.

Neskončna pozdravljanja in tikanje voditeljev

Gledalec **M. S.** se je odzval na pozdravljanje in tikanje voditeljev Dnevnika in Odmevov: *»Neskončna pozdravljanja in tikanje (npr.: voditelj Dnevnika X: pozdravljen Y/voditelj Odmevov Y: pozdravljen X pozdravljeni tudi gledalci)?! Take domačnosti ni na ORF, ARD, ZDF, BBC, TV5 Monde itd.«*

ODGOVOR VARUHINJE

Glede pozdravljanja in tikanja v pogovorih med novinarji in voditelji bom vaše mnenje zapisala in priporočila uredništvom o tem razpravo.

Glede navajanja imen (»pozdravljen, XY«) pa naj v vednost navedem pobudo enega od članov Programskega odbora za invalide, da bi v vseh oddajah napovedovalci povedali, kdo bo naslednji govorec, saj bi tako slepim in slabovidnim omogočili nemoteno spremljanje vsebine. Gledalke in gledalci TV Slovenija so zelo različni in z zelo različnimi potrebami, kar je potrebno upoštevati in usklajevati na mnogih področjih.

V. VARUHINJA

Pristojnosti varuhinje

M. M. je na varuhinjo naslovil vprašanje glede njenih pristojnosti: *»Za konec pa bi imel za Vas še eno specifično vprašanje, in sicer bi me zanimalo, ali se lahko na Vas kot na varuhinjo obrnemo v primeru, če se tako nam, kot tudi še mnogim drugim našim znancem in prijateljem upravičeno dozdeva, da določena oseba, zaposlena kot novinar-ka in publicist-ka na Radioteleviziji Slovenija skozi daljše časovno obdobje huje krši tako [Kodeks novinarjev Slovenije](#),*

kot tudi [Smernice za nastopanje na družabnih omrežjih in digitalnih platformah](#) ter [Pravilnik o poklicnih standardih](#)?

Če je temu tako, ali Vam lahko na ta elektronski naslov pošljem vse podatke (tj., za točno katerega-o posameznika-ico gre in kakšne so vse konkretne ponavljajoče se kršitve, ki se, kolikor opažam, dogajajo že vrsto let)? Saj v tem primeru opozorila na tovrstno ravnanje takšnega posameznika-ice zaposlenega-e na RTV-ju ne bi bila razkrita moja identiteta?»

POJASNILO VARUJINJE

Na varuhinjo lahko naslovite vse pripombe, pritožbe ... glede domnevnih kršitev Pravilnika o poklicnih standardih, glede ostalega pa ne (glede Kodeksa DNS je pristojno Častno razsodišče DNS, glede Smernic za nastopanje na družbenih omrežjih pa neposredni nadrejeni, a še to samo omejeno). Moram pa vas opozoriti, da po Pravilniku o delovanju varuha obravnavam le odzive na konkretno objavljeno vsebino (ali več vsebin), ki je bila objavljena v 30 dneh pred podajo pritožbe.

Vaša identiteta ostane v vsakem primeru skrita, saj moram po pravilniku vsem pritožnikom jamčiti anonimnost.

VI. SPLOŠNO

Mnenje

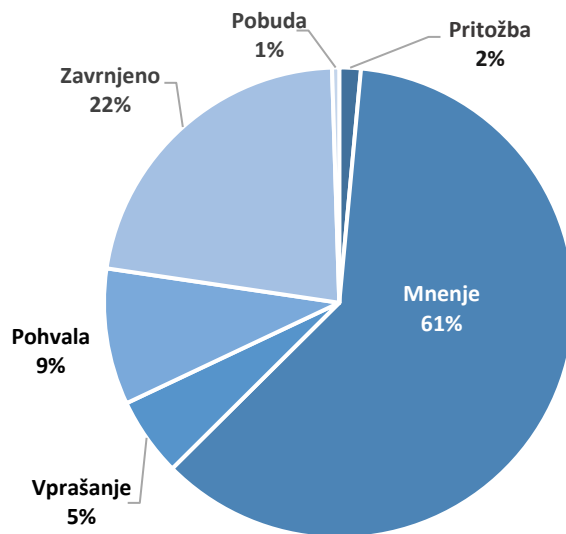
Gledalka **M. R.** se je odzvala na poročanje RTV Slovenija ob smrti slovenskega politika, pravnika in gospodarstvenika Janeza Zemljariča: *»Ni mi jasno, kako so novinarji RTV lahko poročali o delovanju Zemljariča tako "neprizadeto", saj je bil kot načelnik SDV-ja eden tistih, ki ni dovoljeval novinarske neodvisnosti, svobode ... oziroma bil glavni nadzornik kratenja novinarske avtonomije? Zakaj ni ta njegova dejavnost prevagala nad ostalimi funkcijami, ki jih je opravljal?«*

STATISTIKA

	JANUAR 2023	DECEMBER 2022	JANUAR 2022
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	94	67	842
Informativni program	61	35	445
Kulturno umetniški program	7	4	7
Razvedrilni program	15	7	5
Športni program	4	6	7
Program plus	0	0	346
Ostalo	7	15	32
REGIONALNI CENTER / TV program	0	0	1
Televizija Koper	0	0	1
Televizija Maribor	0	0	0
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	5	4	6
Radio Prvi	4	3	3
Val 202	1	1	1
Ars	0	0	1
Koper	0	0	0
Radio Maribor	0	0	0
Radio SI	0	0	0
Ostalo	0	0	1
MMC			
SKUPAJ	25	32	24
Novinarske vsebine	9	9	9
Uporabniške vsebine	12	20	12
Storitve	4	3	3
PROGRAMI ZA NARODNOSTNI MANJŠINI			
SKUPAJ	0	0	0
TV Capodistria	0	0	0
Radio Capodistria	0	0	0
MMR	0	0	0
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	79	73	87
Jezikovna kultura	5	2	11
Oglaševanje	7	4	4
Dostopnost in prilagojeni programi	3	2	5
RTV prispevek	2	4	3
Tehnične zadeve	5	6	3
RTV SLO - splošno	6	8	22
Programski svet	1	0	0
Varuhinja	1	4	8
Ostalo	4	10	0
Zavrnjena obravnava	45	33	31
VSI ODZIVI	203	176	960

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	203
Pritožba	3
Mnenje	124
Vprašanje	11
Pohvala	19
Pobuda	1
Zavrjneno	45

SKUPAJ	203
Elektronska pošta	147
Spletni obrazec	21
Pismo	2
Telefon	33

